

ው፡ በቱርክ፡ ዳኝነት፡ ሲሻገቱ፤ መዝገብ፡ ይታይልን፡ አሉና፤ መዝገቡ፡ ቢታይ፡ ቅድምናው፡ የሐበሾች፡ ኹኖ፡ ተገኘ ። ዳኛውም፡ ቅድምናው፡ የሐበሾች፡ ከኾነ፡ እነሱ፡ ይፈልጉት፡ እንጂ፡ እናንተ፡ በሰው፡ ገንዘብ፡ ምን፡ ያጣላችኋል፤ ይልቅስ፡ ሂዱ፡ እንደ፡ ጥንታችኹ፡ ብሎ፡ ኹለቱንም፡ አሳፈራቸው። ያበሾችም፡ በየሩሳሌም፡ መኖርና፡ በዚያው፡ እንደ፡ ባላገር፡ መኾንቸው፡ ከጥንት፡ ከዘመን፡ ብሉይ፡ ዝምሮ፡ ነው፤ ምክራባቸውም፡ ለብቻው፡ የተለየና፡ የታወቀ፡ ነበር፡ ይባላል ። የጎልጎታውም፡ በታቸውና፡ አገልግሎታቸው፡ በዙሪያውና፡ በውጪ፡ ያለውም፡ ገዳማቸውና፡ የሚላም፡ ቤተ፡ ክሲያናቸው፡ ኹሉ፡ በስማቸው፡ የተጠራና፡ ርስት፡ የኾነላቸው፡ በወዲያ፡ ከእሌኒ፡ ዘመን፡ ከቄስጦንጢኖስ፡ በወዲኸም፡ ከአብርሀ፡ አጽብሐ፡ ዝምሮ፡ ነው። በዚያም፡ ከሚኖሩት፡ ሐበሾች፡ ብዙዎቹ፡ ሕጋውያን፡ ዓለማውያን፡ ደብተሮች፡ ጸመ፡ ድን፡ ቋሞች፡ ናቸው፡ እንጂ፡ ኹላቸው፡ መነኩሳት፡ ብቻ፡ አልነበሩም፤ ምክንያቱም፡ በታቸውና፡ ርስታቸው፡ ብዙ፡ ስለ፡ ኾነ፡ ነው። ተስዐቱ፡ ቅዳሳን፡ ወዳበሻ፡ የወጡበትንም፡ ምክንያት፡ ይኸን፡ ያበሾችን፡ ክብርና፡ ተልእኮ፡ በጎልጎታ፡ ውስጥ፡ ስላዩ፡ ነው፡ ብለው፡ የሚተርኩ፡ አሉ ። ገዳማቸውም፡ ሊቃን፡ ጳጳሳት፡ ከሚያዘቸውና፡ ከሚሾሙባቸው፡ ክሌሎች፡ ገዳማት፡ ተለይቶ፡ ዴር፡ ሥልጣን፡ (ገዳመ፡ ንጉሥ)፡ መባሉ፡ የሚያዝበትና፡ የሚሾምበት፡ አለቃውና፡ ጠበቃው፡ ባለሥልጣኑ፡ ንጉሣቸው፡ ስለ፡ ኾነ፡ ነው። ከዚኸ፡ ይልቅ፡ ደግሞ፡ በቅድስት፡ አገር፡ ለሚኖሩት፡ ኹሉ፡ ክርስቲያኖች፡ እስላሞች፡ እንዳያጠቁቸው፡ መመኪያቸውና፡ መክሪያቸው፡ ማስፈራሪያቸው፡ አይዘችኹ፡ ባያቸው፡ ስለ፡ ኾነ፤ ክብር፡ አምሯውን፡ ግማደ፡ መስቀል፡ እስከ፡ መላክ፡ ደርሰው፡ እንደ፡ ንጉሣቸው፡ ያዩት፡ ነበረና፤ ስለ፡ ክብሩና፡ ስለ፡ ግሮማው፡ ስለ፡ ልዕልናው፡ ነው። የሥልጣኑና፡ የሥልጣንነቱም፡ ምልክት፡ በገዳሙ፡ ውስጥ፡ የኖሄ፡ ካሉብ፡ ዘውድ፤ በውጪም፡ በገዳሙ፡ ደጃፍ፡ ታላቅ፡ ወፍራም፡ ሰንሰለት፡ ነበረ፤ ግብጦች፡ እንደ፡ ልማዳቸው፡ በስላሞች፡ ትከሻ፡ ነቅለው፡ ቀምተው፡ ወስደውታል ። በዚኸ፡ ላይ፡ ደግሞ፡ ዴር፡ ሥልጣን፡ መባሉ፡ በኛ፡ በግብጦች፡ ንጉሥ፡ በምስሩ፡ ሥልጣን፡ ነው፡ እንጂ፡ በሐበሻ፡ ንጉሥ፡ አይደለም፡ ብለው፡ እንደ፡ ኒቅያው፡ ቀኖና፡ ለውጠው፡ ገልብጠው፡ ያወራሉ ። (የሐጃ፡ ፵፬) ። ዘውዱና፡ የብር፡ ከበሮው፡ በሮሞች፡ እጅ፡ አለ፡ ይባላል፤ የቀሩትን፡ ንዋያትና፡ መጻሕፍት፡ ካቶሊካውያን፡ ሳይቀሩ፡ ኹሉ፡ ተካፍለውታል ። ይኸውም፡ ሊታወቅ፡ ዐሄ፡ ዘርዐ፡ ያዕቆብ፡ የላኩት፡ መጽሐፈ፡ ነገሥት፡ በሮማ፡ አለ፤ በዳሩ፡ ጎልጎታ፡ ያሉትን፡ ካህናት፡ ብርሃን፡ የሚወጣ፡ በኛ፡ እጅ፡ ከኾነ፡ እኛ፡ እንበልጣለን፡ ብላችኹ፡ በዚኸ፡ እንዳትመኩ፡ ዐደራ፡ ብሎ፡ ከትቢት፡ የሚያርቅ፡ የሚያስጠነቅቅ፡ በትሕትና፡ ዝናር፡ የሚያስታጥቅ፡ የምዕዳን፡ ቃል፡ አለበት) ። በዛሬው፡ ዘመናችን፡ ግን፡ ለሐበሾች፡ በተቀደሰው፡ ቦታ፡ ትንሽ፡ እንኳ፡ አገልግሎት፡ የላቸውም፤ ባመት፡ በልም፡ ቀን፡ ባንድ፡ ኹነው፡ የሚሠሩት፡ ሥራ፡ የላቸውም ። ቀድሞ፡ የኢትዮጵያ፡ ሰዎች፡ ለሐዋርያዊ፡ መንበር፡ ብዙ፡ አገልግለዋል ። የፈረንሲስካን፡ መነኩሳት፡ እስላሞች፡ ባሳደዱቸው፡ ጊዜ፡ የተቀበሉትን፡ መከራ፡ ላ፬ኛው፡ ኡጂኒደስ፡ አስታወቁት ። «በኤውሮፓ፡ ቍፕሮ፡ ካ፲፱፻፴፭፡ እስከ፡ ፵፱፡ የነበረ፡ ነው» ። እሱም፡ መከራቸውን፡ ለማራቅ፡ አንድ፡ ጊዜ፡ ኤውሮፓችን፡ በገንዘብ፡ ርዲቸው፡ በማለት፡ አንድ፡ ጊዜም፡ በምሥራቅ፡ ያሉ፡ ካቶሊኮችን፡ ለዚኸ፡ ለበጎ፡ ሥራ፡ ዕገዟቸው፡ በማለት፡ ብዙ፡ ደከመ ። በመጨረሻውም፡ ለኢትዮጵያ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ የምስርን፡ ንጉሥ፡ በግድ፡ ያስታገዘው፡ ዘንድ፡ በቅድስት፡ አገር፡ ተግተው፡ ለሚያገለግሉ፡ ለፈረንሲስካን፡ መነኩሳት፡ የሚገባቸውን፡ ከርሱ፡ በፊት፡ የነበሩት፡ የ

ሰጧቸውን ስጦታ፡ እንዳይከለክላቸው፡ ፈጽሞ፡ እንዲታረቃቸው፡ እድርግልኝ፡ ብሎ፡ ቀርጾ፡ ቃል፡ ላከ። የኢትዮጵያም፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ሐዋርያዊውን፡ መንበር፡ በሚያስፈልገው፡ ጥቅም፡ ኹሉ፡ ብዙ፡ ርዳታ፡ ረዳ። ለምስሩም፡ ንጉሥ፡ በኃይለ፡ ቃል፡ አስታወቀው። ለመነኩሳቱ፡ የሚገባቸውን፡ ካንተ፡ በፊት፡ የነበሩት፡ የሰጧቸውን፡ ነጻነታቸውን፡ አላገባብ፡ አሸከሮችኸ፡ ያጠፉባቸውን፡ ክሳራ፡ መልስላቸው፤ ይኸ፡ ካልኾነ፡ በብዙ፡ ሰራዊት፡ እመጣብኻለኹ፡ ብሎ፡ ላከበት። ሕዝቡ፡ ክርስቲያን፡ ኹሉ፡ ለመነኩሳቱ፡ ብዙ፡ ምጁት፡ ላኩላቸው። በዚኸም፡ ምክንያት፡ የሄደባቸውን፡ ክሳራ፡ መለሱ። ለኢትዮጵያውያን፡ ቀድሞ፡ ዘመን፡ በጃቸው፡ ከነበረው፡ ቦታ፡ ምንም፡ አልቀረላቸው። የተቀደሰውንም፡ ቦታ፡ ለብቻቸውም፡ የያዟቸውን፡ ገዳማት፡ የሚሳም፡ ቦታቸውን፡ ኹሉ፡ ሮምና፡ አርመን፡ ወሰዱት። የተረፈውንም፡ ግብጦች፡ ጨረሱት። በደር፡ ሥልጣን፡ መግቢያ፡ ያሉትን፡ ወደ፡ ጎልጎታ፡ የሚያሳልፉትን፡ ጀቱን፡ ቤተ፡ ክሊያኖችና፡ ሐበሾች፡ ከውስጡ፡ ያሉበትን፡ ገዳም፡ የኛ፡ ነው፡ እያሉ፡ ይጃገታሉ። ይኸችም፡ ጠባቸው፡ ሐበሾች፡ ከከተማ፡ ውጪ፡ ቦታ፡ ገዝተው፡ ቤተ፡ ክሊያንና፡ ገዳም፡ ከሠሩ፡ ገፍፍ፡ እጅግ፡ በረታች፡ በመጨረሻው፡ ግብጦች፡ በሐበሾች፡ ገዳም፡ ውስጥ፡ ያሉትን፡ ኹለቱን፡ ቤተ፡ ክሊያኖች፡ ዘግተው፡ መክፈቻ፡ ወሰዱ፤ በኹለቱም፡ የነሱን፡ በረኛ፡ አቁመው፡ ወደ፡ ጎልጎታ፡ የሚያልፍ፡ ሳሚ፡ የሚሰጠውን፡ መባ፡ ለራሳቸው፡ አደረጉ። ይኸችም፡ ሙግት፡ በመካከላቸው፡ ስለ፡ በረታች፡ ለብዙ፡ ክርክርና፡ አቤቱታ፡ ወደስጥንቡል፡ አደረሰቻቸው። በዚኸ፡ ምክንያት፡ የኢትዮጵያ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ (ዐፄ ምኒልክ)፡ ወደ፡ ሥልጣን፡ ብዙ፡ ብዙ፡ መልክተኞች፡ ያመላልስ፡ ነበር። እስካኹን፡ ድረስ፡ ነገራቸው፡ ገና፡ አላለቀም። የሎንዶ፡ ቢዮ፡ ታሪክ፡ እስከዚኸ፡ ነው። (ማስታወቂያ)። አንድ፡ ክፍል፡ ቦታ፡ የነበረው፡ የጎልጎታ፡ ምሥራቅ፡ ደር፡ ሥልጣን፡ ካራት፡ ተከፍሏል፤ ጀኛውን፡ ክፍል፡ ዋነኛውን፡ ገዳም፡ ግብጥ፡ ልሥራላችኹ፡ ብሎ፡ በትንኮል፡ ገብቶ፡ ወዲያው፡ ቀምቶ፡ ይዞታል። ጀኛውን፡ ክፍል፡ ፈረንጆች፡ በካራይ፡ ገብተው፡ ከግብጥ፡ ቀምተው፡ ወስደውታል፤ ግብጥም፡ ባለርስትነት፡ ስለሌለው፡ ካራይ፡ አምጦ፡ ወይም፡ ውጡ፡ ብሎ፡ በገድ፡ መያዝ፡ አልቻለም። ጀኛውን፡ ክፍል፡ ግብጥ፡ ውስጥ፡ ለውስጥ፡ ለመስኮቶች፡ ሽጦት፡ ቤተ፡ ክሊያን፡ ተሠርቶበታል፤ ይኸውም፡ ቦታ፡ የጥንት፡ ሐበሾች፡ የመበቀል፡ ደመራ፡ ያደርጉበት፡ የነበረው፡ ነው። ጀኛው፡ ክፍል፡ ዛሬ፡ ሐበሾች፡ ያሉበት፡ ነው፤ ይኸነንም፡ ከቤተ፡ እግዚያሔሩ፡ ላይ፡ ያለውን፡ ደርብ፡ ቤታቸውን፡ ቀምቶ፡ ባለጋራ፡ እንደ፡ መኾኑ፡ ርሱው፡ ራሱ፡ ግብጥ፡ ተቈራኝቶታል። በዚያም፡ የሚኖረው፡ የግብጥ፡ ቁስ፡ ያበሾች፡ ራሊስ፡ እየተባለ፡ የሐበሾች፡ መቅደስ፡ በነበረው፡ በጌቴሌማኒ፡ ይቀድላል። እባ፡ ማቴዎስም፡ ከነበላታው፡ የተዘጋውን፡ ለማስከፈትና፡ ለማስታረቅ፡ በተላከ፡ ጊዜ፡ እስከ፡ እስጥንቡልና፡ እስከ፡ መስኮብ፡ ሂዶ፡ የግብጦችን፡ ነገር፡ መሥርቶ፡ ገድግዶ፡ ልቡናቸውን፡ እከብዶ፡ የተላከበትን፡ እምነቱን፡ ካዶ፡ ኢትዮጵያንም፡ አዋርዶ፡ ውለታዋን፡ ኹሉ፡ ገደል፡ ሰዶ፡

የጠቡን፡ እሳት፡ በማጥፋት፡ ፈንታ፡ ቁስቀሶና፡ አንድጾ፡ ደረቅ፡ ዕንጨት፡ ቃሉን፡ ዝግጁ፡ እንዳይጠልስና፡ እንዳይጠፋ፡ አድርጎት፡ ተመልሷል ። የርሱ፡ ምስክርነት፡ የሚጻድቅ፡ መስሎት፡ ኢትዮጵያ፡ ከጥንት፡ ዝምሮ፡ ከግብጥ፡ በታች፡ የምትኖር፡ የግብጥ፡ ጥገኛ፡ ናት፡ እንጂ፡ በዚህ፡ በቅዱስ፡ ቦታ፡ ርስትና፡ ክፍል፡ የላትም፡ ብሎ፡ በቅብጥ፡ በዐረብ፡ ጥፎና፡ ዐትሞ፡ በወዲያም፡ በወዲሽ፡ መንግሥት፡ ሲለወጥ፡ ያን፡ ጊዜ፡ እውጡት፤ ምንም፡ ግብጥ፡ ብኸን፡ የማዕርግ፡ ስሜ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ዘኢትዮጵያ፡ ነውና፡ የጃላ፡ ጃላ፡ በግድ፡ ምስክር፡ ይኸናል፡ ብሎ፡ ነገሩን፡ ኹሉ፡ በሰላ፡ ድንጋይ፡ ወርቅ፡ ዐንጦ፡ ቀርጦ፡ ለብጦና፡ አስጊጦ፡ ለዘመዶቹ፡ ስጥቷቸው፡ መጥቷል ። ሐዋርያትም፡ ሠለስቱ፡ ምእትም፡ ከባላገር፡ በቀር፡ ባዕድ፡ የውጪ፡ ሰው፡ ጽጽስና፡ አይሾም፡ ማለታቸው፡ በቤተ፡ ክስያን፡ ላይ፡ እንዲሽ፡ ሸፍቶ፡ እንዳይኩራ፡ እንዳይንጠራራ፡ አድልዎና፡ ግፍ፡ እንዳይሠራ፡ ለሕዝቡም፡ እንደንጀራ፡ አባት፡ ምቀኛና፡ ጠላት፡ እሾሽ፡ ዕንቅፋት፡ እንዳይኸን፡ ነበረ፤ ኢትዮጵያ፡ ግን፡ እየሰማች፡ ገና፡ አልሰማችም ። ቀድሞም፡ አራቱ፡ አቡኖች፡ በወጡ፡ ጊዜ፡ ማርቆስ፡ ወዲያው፡ በቶሎ፡ ሞተና፡ ማቴዎስ፡ ደግሞ፡ ቦሩ፡ ሜዳ፡ ላይ፡ ታሞ፡ ለሞት፡ ቀርቦ፡ ሳለ፤ ከዘቋኞች፡ ማኸል፡ አንድ፡ የግዜር፡ መንፈስ፡ የቃኘው፡ ዳንኤላዊ፡ መነኮሴ፡ ዛሬ፡ በሕልሜ፡ ይኸ፡ የታመመ፡ አቡን፡ መላውን፡ የኢትዮጵያን፡ ካህናት፡ ባዋጅ፡ በግዝት፡ ባንዳይቅር፡ ስብስቦ፡ ቱልቱላና፡ እንቢልታ፡ የሚያካክል፡ ረዥኹም፡ ዋገምት፡ በጁ፡ ይዞ፡ በያንዳንዱ፡ ኹሉ፡ በየካህኑ፡ ዐንገት፡ እየተከለ፡ ይሙን፡ ሲመጠው፡ አይቻለኹና፤ ደንጊያም፡ ቢጭኑበት፡ አይሞት ። ሌሎቹ፡ ያልቁና፡ ርሱ፡ ብቻ፡ ቀርቶ፡ ኢትዮጵያን፡ ምጥምጥ፡ አድርጎ፡ ይበላታል ። ዕድሜውና፡ ሀብቱ፡ ብዙ፡ ነው፤ ሥጋዊ፡ ጌትነት፡ ተሰጥቶታል፤ የነፍሱን፡ ግን፡ እንጃ፡ ወዳገሩም፡ ይመላለሳል፡ ብሎ፡ እስከዚህ፡ ድረስ፡ ተናግሮለት፡ ነበር፤ እንዳለውም፡ ኹኖ፡ አንድ፡ እንኳ፡ ሳይቀር፡ ኹሉ፡ ተፈጸመ፡ (ዓሞዩ፡ ፮) ። ከዚህ፡ የቀረ፡ ዜና፡ ገድሎን፡ በዋዜማ፡ ታሪክ፡ ተመልከት ።

(ብሥራታዊ ግጥም)	ገድልሽን፡ ለማንበብ፡ ተስሏል፡ ምላሴ፤
የደር፡ ሥልጣን፡ ማሳበር፡ ግብጥ፡ የሚጠጣክ፡	ኸያ፡ ኹለት፡ ዓመት፡ ያየኹትን፡ ግፍ፡
መራራ፡ ሐምጣጣ፡ መርዛም፡ ስላልኸንሽ፡	ይገባኛልና፡ መናገር፡ መጠፍ ።
ባባ፡ ማቴዎስ፡ ምክር፡ እንዳይጨልጥሽ፡	አንባቦች፡ ተርጓሞች፡ ስሚዎችም፡ ደግሞ፡
ከመዝሙራያው፡ ጋን፡ ከጥንቱ፡ ገቶሽ፡	ፍትሐ፡ ነገሥታችሁ፡ ከታየ፡ ፈጽሞ፤
ታሪክ፡ እያስቀዳ፡ ሊያሳልፍልሽ፡	ግብጦች፡ በወሰዱት፡ በሰንሰለታችሁ፡
ተፈሪ፡ መኩንን፡ ሙሴ፡ ኸነልሽ ።	ከደር፡ ሥልጣን፡ ጋራ፡ ይቆራኝ፡ ልባችሁ ።
ማኸክ፡ ባለሳምንት፡ ብሎ፡ ሲጠይቅ፡	ሊቀ፡ ጽጽስናም፡ የዘውዳችሁ፡ ክብር፡
ስላንቹ፡ ወድቄ፡ እኔም፡ ልመረቅ ።	ከጃችሁ፡ ደግባና፡ ዐብሮ፡ ይታሰር ።
ገና፡ ሳይጠይቀኝ፡ ይኸ፡ ዐዲሱ፡ ሙሴ፡	

እመስ፡ ረሳዕኩኪ፡ ኢየሩሳሌም፡ ለትርስዐኒ፡ የማንዩ፤ ወይጥጋዕ፡ ልሳንዩ፡ በጉርዒዩ፡ ለእመ፡ ኢተዘከርኩኪ፤ ወለእመ፡ ኢበዓዕኩ፡ ለኪ ።

የኢትዮጵያ፡ መንግሥት፡ ዐልጋ፡ ወራሽ፡ ራስ፡ ተፈሪ ።
 ይድረስ፡ ከደብተራ፡ ኪዳን፡ ወልድ፡ እንደ፡ ምን፡ ስንብተኸል፤ እኔ፡ እግዚአብሔር፡ ይመስገን፡ ደኅና፡ ነኝ ። ከዐረቢ፡ ወዳማርኛ፡ ተተርጉሞ፡ ይምጣልኝ፡ ያልኹት፡ መጽሐፍ፡ ደርሶልኛል ። በውስጡም፡ ፍሬ፡ ነገር፡ አይታጣበትም ። እንደ፡ ተመኝኸልኝ፡ የእግዚአብሔር፡ ፈቃዱ፡ ኹኖ፡ የኢየሩሳሌም፡ ርስት፡ በኛ፡ ዘመን፡ ከጃችን፡ ቢገባ፡ የኔም፡ ዋና፡ ምኞቱ፡ ነው ። ሕዝቅኤሎንም፡ በቶሎ፡ ተግተኸ፡ ጨርሰኸ፡ ዐባቤን፡ እንድትፈጽምልኝ፡ ይኹን ።
 ጥር፡ ጳጳሱን፡ ጳጳሱን፡ ዓመት ። ዐዲሳበባ ።

(ለ)—ሌባሻይ ። በንጉሥ ፡ ሣህለ ፡ ሥላሴ ፡ ጊዜ ፡ ሽፍታ ፡ እጅ
ግ ፡ በዝቶ ፡ ነበር ። ከሽፍቶቹም ፡ አንዱ ፡ ዋነኛው ፡ ንግዴ ፡ ይባላል ። ሣ
ህለ ፡ ሥላሴም ፡ የንግዴ ፡ ነገር ፡ ስላስፈራቸው ፡ አትርሱኝ ፡ ሲሉ ፡ ወደ ፡
ገዳማቱ ፡ ኹሉ ፡ ገንዘብ ፡ ላኩ ። ከመነኩሳቸውም ፡ አንዱ ፡ መነኩሴ ፡ ሲያ
ሳርጉ ፡ ንግዴም ፡ ዳር ፡ ዳሩን ፡ ያነጥንጥ ፡ ሣህለ ፡ ሥላሴም ፡ ካልጋው ፡ አ
ይናወጥ ፡ ብለው ፡ አሳረጉ ። ይኸነንም ፡ ያሉበት ፡ ምክንያት ፡ ንግዴም ፡
በበኩሉ ፡ እየዘረፈ ፡ የሚሰጣቸው ፡ ስለ ፡ ኹነት ፡ ነው ። ንጉሡም ፡ የሽፍታ
ና ፡ የሌሳ ፡ ነገር ፡ ቢያስቸግራቸው ፡ ከባለሕግሎቻቸው ፡ ጋራ ፡ መክረው ፡
የሌባሻይን ፡ ብልህነት ፡ አወጡ ፤ ብልህነቱም ፡ እንዲኸ ፡ ነው ። ባላገር ፡ ኹ
ሉ ፡ በያገሩና ፡ በየመልክኛው ፡ በየባላባቱና ፡ በየገጠሩ ፡ አገር ፡ የሚያው
ልና ፡ የሚጠብቅ ፡ ስሙን ፡ የጉልማሳ ፡ ጌታ ፡ እያለ ፡ አንዳንድ ፡ ሰው ፡
ይሾም ፡ ነበር ። ሽማግሌቶችና ፡ አማካሪዎች ፡ መርማሪዎችም ፡ ይመረጣሉ ።
እነዚህኸም ፡ ኹሉ ፡ ሌባዉንና ፡ ቀጣፊዉን ፡ ሽፍታዉንና ፡ ወንበዴዉን ፡
በውነት ፡ መርምረው ፡ ይይዙና ፡ ለጉልማሳ ፡ ጌታ ፡ ይሰጣሉ ። (ወዮ ፡ ይ
ኸች ፡ ብልህነት ፡ ምንኛ ፡ ድንቅ ፡ ናት! ፤ አባት ፡ ልጁን ፡ አይምርምና) ።
ነገር ፡ ግን ፡ አንዳንድ ፡ ሌቦችና ፡ ቀጣፎች ፡ ካንዱ ፡ አገር ፡ ወዳንዱ ፡ አገ
ር ፡ እየተዘዋወሩ ፡ ቀን ፡ ሲሄዱ ፡ ይውሉና ፡ ማታ ፡ መሸቶ ፡ ጨለምለም ፡
ሲል ፡ ሰርቀው ፡ ቀምተው ፡ ሌሊቱን ፡ ገሥግሠው ፡ ጧት ፡ በቤታቸው ፡ ይ
ገኛሉ ። ሌብነታቸው ፡ እየታወቀ ፡ ሲይዟቸው ፡ ዐሰት ፡ አልሰረቅንም ፡ ር
ቱን ፡ እያሉ ፡ ያስቸግሩ ፡ ነበርና ፤ የጉልማሳ ፡ ጌታ ፡ ከሽማግሌቶቹና ፡ ከማ
ካሪዎቹ ፡ ከመርማሪዎቹም ፡ ጋራ ፡ ኹኖ ፡ ለሌባሻዉ ፡ ሌባዉን ፡ ይጠቀሙ
ዋል ። ሌባው ፡ የተያዘ ፡ እንደ ፡ ኹነት ፡ የተሰረቀው ፡ ዕቃ ፡ ይገኛል ። እሱም ፡
ሌብነቱን ፡ ያምናል ። ስለዚህኸ ፡ ሌባሻይ ፡ ለጊዜው ፡ እውነተኛ ፡ መሰለ ፤
ስሙም ፡ የንጉሥ ፡ ቀኑና ፡ ተባለ ። በኋለኛው ፡ ዘመን ፡ የነበረው ፡ ሌባሻ
ይ ፡ ኹሉ ፡ ግን ፡ ገንዘቡ ፡ የጠፋበትን ፡ ሰው ፡ ጠላትኸ ፡ ማነው ፤ የምትጠ
ረጥረውስ ፡ ማነው ፡ እያለ ፡ ባልሰረቀው ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ እያስተኛና ፡ ያል
ሰረቀውን ፡ እየያዘ ፡ ሰውን ፡ የሚገባና ፡ የሚያታልል ፡ መኹንን ፡ ስላወቁ ፡
የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ዐልጋ ፡ ወራሽ ፡ ልዑል ፡ ተፈሪ ፡ መኹንን ፡ በ
ንግሥተ ፡ ነገሥታት ፡ ዘውዲቱ ፡ ጊዜ ፡ ይቅር ፡ ብለው ፡ አስቀሩት ። አገ
ራችንም ፡ ከታላቅ ፡ አደጋ ፡ ዳነች ። በሌባሻይ ፡ ምክንያት ፡ ቤታቸውን ፡ የ
ተወረሱና ፡ ትዳራቸውን ፡ ያጡ ፡ ብዙ ፡ ናቸው ። ሌባሻይ ፡ ምንም ፡ ቢኸ
ን ፡ ከፈረንጅ ፡ ቤት ፡ አይገባም ፡ ነበር ። ኹል ፡ ጊዜም ፡ በውሃ ፡ ይታጠባ
ል ፤ ይኸም ፡ ዋና ፡ ማታለያው ፡ ነው ። (፲፭ኛ ፡ ሥዕል)

(ነ)—ነበር ። ነበር ፡ በዱር ፡ የሚኖር ፡ መልክ ፡ ኹጉርጉር ፡ የድመት ፡ ወገን ፡ አው

ፊ : ነው ። እሱም ፡ ፍየሎችን ፡ ዐንገታቸውን ፡ እየጠቃ ፡ (አየወጋ) ፡ ይገድልና ፡ ደማቸውን ፡ ይጠጣል ፤ ሥጋቸውን ፡ ግን ፡ በመሬት ፡ ውስጥ ፡ ቀብሮ ፡ ያበስብስና ፡ ሲርበው ፡ ይበላል ። ደም ፡ ጠጥቶ ፡ ሳለ ፡ ሰው ፡ ሊገድለው ፡ ቢመጣ ፡ በፍጥነት ፡ አስታውቅ ፡ ወደ ፡ ሰውዬው ፡ ይገዛግሃል ። ባያስታውክ ፡ ግን ፡ ይሸኻል ፤ ደሙ ፡ ይከብደዋልና ፤ የተገኘ ፡ እንደሾን ፡ መሞቻው ፡ ያን ፡ ጊዜ ፡ ነው ። ነብር ፡ ልበ ፡ ሙሉ ፡ ደፋር ፡ ነውና ፤ ሳይገባ ፡ አይሞትም ። እግዜር ፡ ሹብን ፡ ጉልበታም ፡ አድርጎ ፡ ፈጠረና ፡ ልበ ፡ ፈሪ ፡ አደረገው ፤ ነብርን ፡ ግን ፡ ጉልበት ፡ ትንሽ ፡ አድርጎ ፡ ፈጥሮ ፡ ልበ ፡ ደፋር ፡ አደረገው ፡ ይባላል ። ባላገሮችም ፡ በጉባባ ፡ ግራር ፡ ቅርንጫፍ ፡ ላይ ፡ አንዲት ፡ ኩሳሳ ፡ የፍየል ፡ ግልገል ፡ አስረው ፡ ስማርድ ፡ የሚባል ፡ ወጥመድ ፡ ከግልገሏ ፡ በታች ፡ በዛፉ ፡ ላይ ፡ ያጠምዱና ፡ ነብሩን ፡ ሹሉ ፡ እየያዙ ፡ ይገድሉታል ። ነብር ፡ ያይን ፡ ዕመም ፡ ይጠናበታልና ፤ ሰዎች ፡ ዐይኔን ፡ ዐይኔን ፡ ያሉ ፡ እንደ ፡ ሾኑ ፡ ካለበት ፡ ስፍራ ፡ ሸሽቶ ፡ ይሄዳል ፤ ቅንጭብም ፡ ይፈራል ። (ተረት) ፤ አንድ ፡ ቀን ፡ አያ ፡ ነብሮ ፡ ዐይኑን ፡ ታሞ ፡ ቢተኛ ፡ እንኩዬ ፡ ጦጢት ፡ ልትጠይቀው ፡ ሂዳ ፡ በቤቱ ፡ (በዋሻው) ፡ ሞጭ ፡ ብላ ፡ ስትነጋግረው ፡ ሊበላት ፡ ዐስቦ ፡ አኣ ፡ አንጠራፈኝ ፡ አለና ፡ እጁን ፡ ወደሷ ፡ ቢዘረጋ ፡ እኔንም ፡ ሰው ፡ ጠራኝ ፡ ብላ ፡ ሄደች ፡ (አመለጠች) ። ለወዳጆቻቸው ፡ ክፉ ፡ የሚያደርጉ ፡ ሰዎች ፡ ብዙ ፡ ናቸው ። (፪ኛ ፡ ተረት) ፤ ከዕለታት ፡ እንድን፡ ቀን ፡ እንኩዬ ፡ ጦጢት ፡ በቤቷ ፡ ተቀምጣ ፡ ሳለች ፡ አያ ፡ ነብሮ ፡ ድንገት ፡ ከተፍ ፡ አለና ፡ አስደንገጣት ፤ እሷም ፡ ሥጋ ፡ ልጋብዝክ ፡

ወይ ፡ አለችው ፡ ዕሺ ፡ ምን ፡ ክፋኝ ፡ አላት ፤ ፈጥናም ፡ ወደ ፡ ምድኝ ፡ ሄደችና ፡ እሱሎ ፡ አግላ ፡ በሞራ ፡ ጠቅላ ፡ ሰጠችው ፡ እሱም ፡ ያንን ፡ ዋጣና ፡ ተፈነቸረ ፡ (ሞተ) ። (ተረፈ ፡ ዳን፤፪ ፡ ፳፮) ። ፊሳውንም ፡ ከቤቷ ፡ የሚያወጣት ፡ አጥታ ፡ ተቸግራ ፡ ሳለች ፡ አያ ፡ ሹቦ ፡ ወደ ፡ ቤቷ ፡ መጥቶ ፡ ገንሆይ ፡ ጦጢት ፡ እባክሽ ፡ ሥጋ ፡ ስጪኝ ፡ አላት ፡ እሷም ፡ ሹራትኸን ፡ ልስፋውና ፡ አለችው ፤ ዕሺ ፡ ስላለ ፡ አንድ ፡ ዐጥንት ፡ ሰጠችው ። ከዚህም ፡ በኋላ ፡ ፈቱን ፡ መልሶ ፡ ዐጥንቱን ፡ ሲቈረጣጥምና ፡ ሲያልጉመጉም ፡ ከነብሩ ፡ ሹራት ፡ ጋራ ፡ ልትሰፋው ፡ በወስፌ ፡ ጠቅ ፡ ብታደርገው ፡ ተደ ፡ ዐመምኸኝ ፡ አላት ፤ አምጣ ፡ ዐጥንቱን ፡ አለችው ። ዝም ፡ ብሎ ፡ ዐጥንቱን ፡ ሲቈረጣጥም ፡ ዳግመኛ ፡ ጠቅ ፡ አደረገችው ፡ ተደ ፡ ዐመምኸን ፡ አላት ፤ አምጣ ፡ ዐጥንቱን ፡ አለችው ። እንዲኸ ፡ እያደረገች ፡ የሹቡን ፡ ሹራት ፡ ከነብሩ ፡ ሹራት ፡ ጋራ ፡ ስፍታ ፡ ስትጨርስ ፡ ሰማኸ ፡ ወይ ፡ አያ ፡ ሹቦ ፡ አያ ፡ ነብሮን ፡ ትፈራዋለኸን ፡ አለችው ፤ ከቁም ፡ ነገርም ፡ (ከመ ፡ ጤፍም) ፡ አልቁጥረው ፡ አላት ። አንድ ፡ ነገር ፡ ሸፍናው ፡ ነብርና ፡ ገለጥ ፡ አድርጋ ፡ ይኸ ፡ ምንድነው ፡ ብትለው ፡ ደንገጠና ፡ በሹራቱ ፡ ጉትቶ ፡ ከቤቷ ፡ ይዞላት ፡ ወጣ ፤ ሲሸሽም ፡ ወዲያው ፡ ገደል ፡ ገባ ። ይኸም ፡ ተረት ፡ ዕውቀት ፡ የሌላቸው ፡ ሰዎች ፡ ዕውቀት ፡ ካላቸው ፡ ሰዎች ፡ ጋራ ፡ ሳይመረምሩ ፡ ለጥቅማቸው ፡ ብለው ፡ በመጨረሻው ፡ ጉዳት ፡ የሚያመጣቸውን ፡ ውል ፡ እንዳይዋዋሉ ፡ ያስጠንቅቃቸዋል ። እንቅልፍ ፡ ታበገሮ ፡ ከነብር ፡ ትፋዘገሮ ። የነብር ፡ ሹራት ፡ አይዙም ፤ ከያዙም ፡ አይለቁም ። (፲፮ኛ ፡ ሥዕል)

(ዐ) — ዐይጥ ። ዐይጥ ፡ በቤትና ፡ በዱር ፡ የሚኖር ፡ ትንሽ ፡ አውሬ ፡ ነው ። እሱም ፡ ጉተራውን ፡ ሹሉ ፡ በጥርሱ ፡ ቀዶ ፡ ይገባና ፡ እኸል ፡ ይበላል ። የከስከሶ ፡ ጉታ ፡ ካልኸነ ፡ በቀር ፡ የሚያገደው ፡ የለም ፤ ይኸውም ፡ ዕንጨቱ ፡ የሚመር ፡ ስለ ፡ ኸነ ፡ ነው ። በከረምትም ፡ እኸል ፡ ተዘርቶ ፡ ቡቃያው ፡ በደገ ፡ ጊዜ ፡ ቡቃያውን ፡ በጥርሱ ፡ እየቆረጠ ፡ ይጥለዋል ፤ ስሙም ፡ ቁራጭ ፡ ይባላል ። ባላገሮችም ፡ ድ(ደ)ፍጥ ፡ በሚባል ፡ በደንጊያ ፡ ወጥመድ ፡ አንድ ፡ በሳት ፡ የተለበለበ ፡ የሰንዴ ፡ ዛላ ፡ ቀጨን ፡ በኸነች ፡ የናጫ ፡ ገመድ ፡ ከማስፈንጠሪያ ፡ ጋራ ፡ ያጠምዱና ፡ ዐይጡን ፡ ሹሉ ፡ ይፈጁታል ፡ (ይገድሉታል) ። ዐይጥ ፡ ሹለት ፡ ዐይነት ፡ ነው ፡ ሹ

ለተኛው፡ አፈ፡ ሹል፡ ነው፤ ስሙም፡ ዐይጠ፡ መጐጥ፡ ይባላል ። ዐይ
ጥ፡ የተነፈሰበት፡ ፈትል፡ ይበጣጠሳል ። (፲፯ኛ፡ ሥዕል)

(ያይጥ፡ ፍራት ።) አንድ፡ ቀን፡ አቶ፡ ዐይጠ፡ በስምሪት፡ ዋለ
ና፡ ማታ፡ ሲገባ፡ ሚስቱን፡ ልጆች፡ እንደ፡ ምን፡ ዋሉ፡ ብሎ፡ ቢጠይቅ፡
አቶ፡ ድመት፡ መጥቶ፡ አንዷን፡ ወሰደ፡ አለችው ። እሱም፡ ተናደደና፡
ይኸ፡ ድብርቅ፡ ዐይን፡ እኔ፡ ልጆቼን፡ ከቁጥ፡ እባጥ፡ እያልኩ፡
አሳደግኩና፡ ለሱ፡ መገበር፡ ኸነን፤ ቁይ፡ ብቻ፡ ግድ፡ የለም፡ እያለ፡ በ
ቤቱ፡ ሲንጐራደድ፡ ድመት፡ በሰበሰብ፡ (ግንፈጥ)፡ ኹኖ፡ ስድቡን፡ ሰ
ምቶ፡ ነበርና፡ ሚያው፡ እያለ፡ መጥቶ፡ ምን፡ አልክ፡ ቢለው፡ አንዷ
ን፡ ደግሞ፡ በጨመርክለት፡ አልኩ፡ እንጂ፡ ሌላ፡ ምንም፡ አላልኩ፡ ብ
ሎ፡ መለሰለት ። (ያይጥ፡ ኩራት) ። ከዕለታት፡ አንድ፡ ቀን፡ ዐይ
ጥና፡ ዘንዶ፡ ተጣሉ ። ዐይጥም፡ ዘንዶን፡ ለመጻደል፡ መሣሪያ፡ (መሰቀሰ
ቂት)፡ ታጥቆ፡ መጣና፡ ከዘንዶ፡ ጋራ፡ ተጋጠመ ። ዘንዶውም፡ አፋን፡
ከፍቶ፡ ዐይጡን፡ ዋጥ፡ ሰልቀጥ፡ አደረገው፤ ዐይጡም፡ በመሰቀሰቂቱ፡
ሆዱን፡ ቀድሶ፡ ወጣ ። ኹለተኛም፡ ቢውጠው፡ እንደ፡ ገና፡ ቀድሶ፡ (ሸ
ርክቶት)፡ ከሆዱ፡ ወጣና፡ ሄደ፤ ዘንዶውም፡ ሞተ ። ከዚህ፡ የተነሣ፡ አ
ቶ፡ ዐይጡን፡ ኩራት፡ ያዘውና፡ እቤቱ፡ መግባቱን፡ ትቶ፡ ወረጋውን፡
(ባዶ፡ እጁን)፡ በካብ፡ ላይ፡ ቊጭ፡ እያለ፡ ይውል፡ ዠመር ። ሚስቱም፡
ረ፡ ጭልፊት፡ ትመታዎታለች፡ (ትወስድዎታለች)፡ እባክዎ፡ እቤት፡ ይ
ግቡ፡ ብላ፡ ብትመክረው፡ (ብትለምነው)፡ እንኳን፡ ጭልፊትና፡ ዘንዶ፡
ገድያለኩ፡ እያለ፡ ይመካል፡ ኸነ ። ድንገትም፡ ሳያስበው፡ ጭልፊት፡ ዠ
ሮ፡ ግንዱን፡ ብላ፡ ይዘው፡ ስትሄድ፡ ወደ፡ ሚስቱ፡ ረ፡ ዱላዬን፡ አቀ
ብዬኝ፡ እያለ፡ ጮኸ ። ሚስቱም፡ የጐመኑን፡ ነወይ፡ ያገዳውን፡ ብላ፡
መለሰችለት ። ጭልፊቷም፡ እየበጨቀች፡ በልታ፡ ጨረሰችው ። አንድ፡
መሣሪያ፡ እንኳ፡ ሳይኖረው፡ ጭልፊትን፡ መናቁ፡ እጅግ፡ ያስደንቃል፤
ያስገርማልም ። ካይጥ፡ ቤት፡ ብቅል ። (፲፰ኛ፡ ሥዕል)

ዕንጨቶች ። ከዕለታት፡ አንድ፡ ቀን፡
ዕንጨቶች፡ ኹሉ፡ ጠላታቸውን፡ ለማጥፋት፡
ምክር፡ ሊመክሩ፡ ተሰበሰቡ ። ከመኸከላቸው
ም፡ አንዱ፡ ተነሥቶ፡ ጠላታችንን፡ ማጥፋት፡
አንችልም፡ ብሎ፡ ተናገረ ። ኹሉም፡ ባንድ፡
ቃል፡ ስለ፡ ምን፡ አሉት ። ጠላታችን፡ (መጥ
ረቢያ)፡ ብቻውን፡ መጥቶ፡ ባልጐዳንም፡ ነበ
ር፤ ነገር፡ ግን፡ ከውስጣችን፡ አንዳንድ፡ ጠ
ማማ፡ ውስጣዊት፡ ይወጣና፡ እየሄደ፡ ከሱ፡ ጋ
ራ፡ ይሰማል፡ (ይዋደዳል)፤ ምስጢራችንን

ም፡ ይነግረዋል ። እኛንም፡ ለማጥፋት፡ እጅ፡
ለጅ፡ ተያይዘው፡ ይመጣሉ ። አንዳንድ፡ ጊዜ
ም፡ ልብስ፡ ቅርፊታችንን፡ ይገፋሉ፤ ዐንገት፡
ቅርንጫፋችንን፡ ይቁርጣሉ፤ ብልት፡ ቅጥያች
ንንም፡ ይሰልባሉ፡ ብሎ፡ መለሰላቸው ። ይኸ፡
ተረት፡ ባንጥያቦስ፡ ጊዜ፡ በእስራኤል፡ ላይ፡
ተፈጽሟል ። ባገራችንም፡ ባጤ፡ ቲዎድሮስ፡
ጊዜ፡ ተደርጓል ። (ሉቃ፲፪፡ ፶፪—፶፬) ።

(ፈ.)—ፈላስፋ፡ ። በቀድሞ፡ ዘመን፡
የሰውን፡ መልክ፡ አይቶ፡ ያደረገውንና፡ ገና፡

የሚያደርገውን፡ የሚያውቅ፡ ፈላስፋ፡ ነበርና፡
 ውበቷ፡ ከልክ፡ ያለፈ፡ ይኸ፡ ቀረሽ፡ እያለ፡
 ሲወራት፡ የዋለ፡ መገኘታቸው፡ ሙሉ፡ እመቤ
 ት፡ ኹለተኛ፡ አቻም፡ የለሽ፡ የተባለች፡ ልጅ
 ገረድ፡ እየከሳችና፡ እየመነመነች፡ ቅሥጃ፡ እ
 ያነሰና፡ እየተቀነሰ፡ እየኩሰሰ፡ ስለ፡ ሄደ፡ አባ
 ቷ፡ ወደ፡ ፈላስፋው፡ ይዘት፡ መጣ፡ ። ፈላስፋ
 ውም፡ ጉዳቷ፡ ደኅና፡ ምግብ፡ ካለመመገብና፡
 ደኅና፡ መጋቢ፡ ከማጣት፡ የተነሣ፡ መኾኑን፡
 ስላወቀ፡ ገልጦ፡ ቢናገር፡ የሚሰማው፡ የለም
 ና፡ ላባቷ፡ ሰማኹይ፡ ወንድሜ፡ በልጅክ፡ አ
 ስቀድሞ፡ ጠቋርና፡ ደም፡ ቀለቡ፡ ዐድረዉባ
 ት፡ ነበር፤ ኹለተኛም፡ ብር፡ ዐለንጋ፡ የሚባ
 ል፡ ዛር፡ ዐድሮባታል። እኹንም፡ ወሰን፡ ገ
 ሬ፡ ተጨምሮባታል፤ ሀብቷም፡ እንዳይቀና፡
 ዐይነ፡ ጥላና፡ የደፍኑትም፡ ተደርገባታልና፤ ለ
 ብር፡ ዐለንጋ፡ ደግሞ፡ ፍየል፡ ለወሰን፡ ገሬ፡
 ነጭ፡ ኮርማና፡ ነጭ፡ በግ፡ ነጭ፡ ደርም፡
 በየጊዜው፡ እያረድክ፡ የኮርማዉንና፡ የበጉን፡
 የደሮዉንም፡ ደም፡ ቅባት፡ ብሎ፡ የቀንድ፡
 እጅታ፡ ቢላዋ፡ ስጠው። ሥጋዉንም፡ ኹሉ፡
 ከሷ፡ በቀር፡ ለማንም፡ እንዳታቀምስ፤ ላይነ፡
 ጥላዉና፡ ለድፍነቱም፡ በገጨ፡ ፍየል፡ ቁዳ፡
 ከታብ፡ አድርግላት፡ አለው። እንደ፡ ነገረው፡
 አደረገ፡ ልጅቷም፡ ዳነቸለት፤ ስውነቷም፡ እየ
 ዳበረ፡ ሄደ። ከዚህም፡ በፊት፡ አንድ፡

ሌላ፡ ሰው፡ ብዙ፡ ገንዘብ፡ ይዞ፡ ወደ፡ ፈላስ
 ፋው፡ ቤት፡ መጣ፤ እንዲቀበለውም፡ ለመነ
 ው። ፈላስፋውም፡ ገንዘብ፡ ስቀበል፡ ፍልስፍ
 ናዬ፡ ይጠፋብኛልና፡ አልቀበልም፤ የምትጠይ
 ቀኝም፡ ነገር፡ እንዳለ፡ ያለዋጋ፡ (በብላሽ)፡
 እንግርካለኹ፡ አለው። እሱም፡ መሞቻዬ፡ ም
 ን፡ ጊዜ፡ ነው፤ የምሞተውስ፡ በምንድነው፡ ብ
 ሎ፡ ጠየቀው። ፈላስፋውም፡ ሰውዬው፡ ውር
 ዲ፡ መኾኑንና፡ ቀስል፡ እንዲመናበት፡ ስላወ
 ቀ፡ ዳግመኛም፡ የሚኖርበት፡ ስፍራ፡ እሾክ፡
 እንደ፡ በዛበት፡ ስለ፡ ተረዳ፡ በዚኽ፡ ዓመት፡
 በዚኽ፡ ወር፡ በዚኽ፡ ዕለት፡ ድንገት፡ እሾክ፡
 ወገዶ፡ ይገድልካል፡ አለው። ይህም፡ ሰው፡ ያ
 ለ፡ ገንዘቡን፡ እየበላ፡ ሱሪዉን፡ ሳይታጠቅ፡
 ባልጋ፡ ላይ፡ ተኝዶ፡ መዋልን፡ ዐሰበ፤ እንዳሰ
 በውም፡ አደረገ። ከሰለታትም፡ አንድ፡ ቀ
 ን፡ ልጆቹን፡ ከመንጋው፡ መካከል፡ የበግ፡
 መካከት፡ መርጠው፡ እንዲያመጡ፡ አዘዛቸው፤
 ባመጡም፡ ጊዜ፡ መሥጣቱንና፡ አለመሥጣቱ
 ን፡ ለማወቅ፡ ዐልጋው፡ ላይ፡ እንደ፡ ተቀመ
 ጠ፡ ወዲኽ፡ አምጡ፡ አለና፡ የበጉን፡ ሽንጥ፡
 ሲዳብስ፡ በጠጉሩ፡ ውስጥ፡ የኩሽሽላ፡ እሾክ፡
 ኑሮ፡ ጣቱን፡ ጠቅ፡ ቢያደርገው፡ ደንግጦ፡ ወ
 ዲያው፡ ሞተ። ሥራ፡ ሳይወራ፡ ባልጋ፡ ላይ፡
 መዋሉ፡ ሳያድነው፡ ቀረ፤ ተሸፋፍኖ፡ ቢተኝ፡
 ገልጦ፡ የሚወጋ፡ ጌታ፡ አለና። (፲፱ኛ፡ ሥዕል)

ፍርድ፡ ። ራስ፡ እምሩ፡ በደጃዝማችነታቸው፡ ሐረርጌን፡ ሲገዙ፡
 አንዱ፡ ሰው፡ ኹለቱን፡ ሰዎች፡ በጎድጓዳ፡ ስፍራ፡ እኔን፡ ደብድባችኹ፡
 ገንዘቤን፡ ቀምታችኹኛል፡ ብሎ፡ ከሰሳቸው፡ እነሱም፡ ዐሰት፡ አንተን፡
 ደብድበን፡ ገንዘብክን፡ መቀማት፡ የለብንም፡ ርታን፡ አሉት። ራስ፡ እ
 ምሩም፡ ምስክር፡ አለክይ፡ ቢሉት፡ የለኝም፡ አላቸው። በል፡ እሰጥ፡ ብ
 ለኽ፡ ተወራረድና፡ ገንዘብክን፡ የቀመብትን፡ ምድር፡ ምስክር፡ ቀጠ
 ራት፡ አሉት። እሱም፡ እንዳዘዙት፡ ተወራርዶ፡ ምድሪቷን፡ ከቁጠረ፡
 በኋላ፡ አመሳካሪ፡ ዳኛ፡ ጨምረው፡ አንዱን፡ አስቀርተው፡ ከኹለተኛ
 ው፡ ባለጋራው፡ ጋራ፡ ምድሪቷን፡ ዕወቂልኝ፡ እንዲል፡ ላኩት። ከዚኽ
 ም፡ በኋላ፡ ጥቂት፡ ቁይተው፡ በሳቸው፡ ዘንድ፡ ያለዉን፡ ሰው፡ በል፡
 አንተ፡ እነዚያ፡ ሰዎች፡ እቀማችኹበት፡ ቦታ፡ ይኸን፡ ጊዜ፡ አይደርሱ
 ምን፡ ብለው፡ ቢጠይቁት፡ አይደርሱም፡ ብሎ፡ መለሰላቸው። ራስም፡
 ሰው፡ ልከው፡ እነዚያ፡ በቶሎ፡ እንዲመለሱ፡ አደረጉ። ከተመለሱም፡

በኋላ ፡ ሊመሳከር ፡ የሄደውን ፡ ቀማኛ ፡ በልንጀራኝ ፡ እውነቱን ፡ አውጥቷልና ፡ አንተም ፡ እውነቱን ፡ አውጣ ፡ አሉት ፤ እሱም ፡ አዎን ፡ ደብድበን ፡ ገንዘቡን ፡ ቀምተነዋል ፡ ብሎ ፡ አመነ ፡ ኹለቱም ፡ ተቀጡ ። ራስ ፡ እምሩ ፡ እንዲኝ ፡ አድርገው ፡ ብልጎና ፡ እውነተኛ ፡ ስለ ፡ ኹኑ ፡ በፍርድ ፡ ነገር ፡ እጅግ ፡ የተወደዱና ፡ የተመሰገኑ ፡ ናቸው ።

(ጸ) — ጽንዕት ።

ሐሳብ ፡ ጽንዕት ፡ ወጽንጽንት ፤ (ሐሳብ ፡ ጸኒዕ ፡ ወጽንጽኖ) ። ባጀቱ ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ ዕንጨት ፡ ተቈርጦ ፡ የሚነቅዝበትና ፡ የማይነቅዝበት ፡ ቀን ፡ ቀጥር ።

፩ኛ ፡ መስከረም ፡ እስካጊጁ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፪ኛ ፡ ጥቅምት ፡ እስከ ፡ ጁሮ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፫ኛ ፡ ኅዳር ፡ እስከ ፡ ፪ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፬ኛ ፡ ታኅሣሥ ፡ እስከ ፡ ፳፫ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፭ኛ ፡ ጥር ፡ እስካጊጁ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፮ኛ ፡ የካቲት ፡ እስካ፩ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፯ኛ ፡ መጋቢት ፡ እስከ ፡ ፳ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፰ኛ ፡ ሚያዝያ ፡ እስካጊጁ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፱ኛ ፡ ግንቦት ፡ ጽንጽንት ።

፲ኛ ፡ ሠኔ ፡ እስከ ፡ ፳፬ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፲፩ኛ ፡ ሐምሌ ፡ እስካጊጁ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

፲፪ኛ ፡ ነሐሴ ፡ እስከ ፡ ፳፫ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ።

» ጳጉሜ ፡ እስከ ፡ ፫ ፡ ጽንዕት ፤ ከዚኹ ፡ በኋላ ፡ ጽንጽንት ። ይኸ ፡ ቃል ፡ ባሮጌ ፡ መጣፍ ፡ ዳር ፡ እየተጣፈ ፡ ይገኛል ፤ የተሳሳተም ፡ ቢኖር ፡ የሚያውቅ ፡ ሊያርመው ፡ ይችላል ።

(ቀ) — ቀበሮ ። (የቀበሮ ፡ ፍርድ) ።

ቂል ፡ ባሪያ ። በጎይለ ፡ መለኮት ፡ ጊዜ ፡ አንዱ ፡ የወግዳ ፡ ሰው ፡ ከፋ ፡ ሥራ ፡ ስለ ፡ ሠራ ፡ ቤቱ ፡ ሲወረስና ፡ ከብቱ ፡ ሲቁጠር ፡ ባሪያውን ፡

እባብ ፡ በከረምት ፡ ውሃ ፡ ሞልቶበት ፡ ዳር ፡ ዳሩን ፡ ሲንቀጥለል ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ መጣ ፤ እባቡም ፡ ሰውዮ ፡ እባክኝ ፡ አሻግረኝ ፡ ብሎ ፡ ለመነው ። ያም ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የለኝ ፡ እግር ፡ የለኝ ፡ ምንኸን ፡ ይዜ ፡ ነው ፡ የማሻግርኝ ፡ አለው ። እባቡም ፡ ፈቃድኸስ ፡ ከኾነ ፡ ራሱኝ ፡ ላይ ፡ ጠምጥመኝ ፡ ቢለው ፡ ጠምጥሞ ፡ አሻግረው ። ከሻግረውም ፡ በኋላ ፡ በል ፡ ውረድልኛ ፡ ቢለው ፡ እንቢ ፡ አሎርድም ፡ አለ ። ወደ ፡ ዳኞች ፡ (አራዊትም) ፡ ኹሉ ፡ ሂዶ ፡ ቢከሰው ፡ ዳኞቹ ፡ (አራዊቶቹ) ፡ በገዛ ፡ እጅኸ ፡ እባብ ፡ ራሱኝ ፡ ላይ ፡ ጠምጥመኸ ፡ እያሉ ፡ ፈረዱበት ። በመጨረሻውም ፡ በቀበሮ ፡ ዳኝነት ፡ ከሰሰው ፤ ቀበሮዋም ፡ እባብን ፡ እምድር ፡ ወርድኸ ፡ በግራ ፡ ቁመኸ ፡ ሥራት ፡ ለብሰኸ ፡ ተንጋገር ፡ አለኝው ፤ እሱም ፡ ተተረተረና ፡ ዱብ ፡ አለ ። ከዚኹም ፡ በኋላ ፡ ቀበሮዋን ፡ ሰውዬው ፡ እህ ፡ አላት ፤ እሷም ፡ ሰው ፡ በትር ፡ ይዞ ፡ ቁሞ ፡ እባብ ፡ እምድር ፡ ተጋድሞ ፡ ብትለው ፡ ራስ ፡ ራሱን ፡ ብሎ ፡ ቀጥቅጦ ፡ ገደለው ። ችሎትም ፡ ሲመለስ ፡ ብድሯን ፡ ለመክፈል ፡ ማታ ፡ በግ ፡ አመጣልኻለኸና ፡ ቤትሽን ፡ አሳዬኝ ፡ አላት ፤ እሷም ፡ አስከትላው ፡ ሂዳ ፡ ቤቷን ፡ አይቶ ፡ ተመለሰ ። ማታም ፡ ውሻጧን ፡ አስከትሎ ፡ ሂዶ ፡ ከበር ፡ አፋ ፡ ቁሞ ፡ እንኩይ ፡ ቀበሩት ፡ ብቅ ፡ በዬ ፡ አላት ፤ በግ ፡ ይዞልኝ ፡ መጥቶ ፡ ይኸናል ፡ አለኝና ፡ ብቅ ፡ ብትል ፡ ያገሮ ፡ ኩቲ ፡ ብሎ ፡ ውሻጧን ፡ ለቀቀባት ፤ እሷም ፡ ሰው ፡ ሰው ፡ ሰው ፡ ለሰው ፡ ሞት ፡ አነሰው ፡ እያለች ፡ ወደ ፡ ቤቷ ፡ ጥልቅ ፡ አለች ። ሽማግሌ ፡ ሲመርቅ ፡ ከወዳጅ ፡ ጠላት ፡ ያድንኸ ፡ የሚለው ፡ እንደዚኹ ፡ ያለውን ፡ ነው ። ይኸ ፡ ሰው ፡ ከፋትን ፡ የተማረ ፡ ከባብ ፡ ነው ። (ዘፍሮ ፡ ፱-፩) ። (ጃኛ ፡ ሥዕል)

በጎተራ፡ ውስጥ፡ ደበቀው፡ ሹሞቹም፡ ከብት፡ ከገባ፡ በኋላ፡ መጥተው፡ ቤቱን፡ ሲይዙና፡ ከብቱን፡ ሲቁጥሩ፡ ያ፡ ባሪያ፡ በከብቱ፡ መካከል፡ እያቀናጀ፡ የጉልማውን፡ የሚያርስበት፡ አንድ፡ በሬ፡ ነበረውና፡ ራሱን፡ ከጎተራው፡ ውስጥ፡ ብቅ፡ (ዘለባ)፡ አድርጎ፡ ይመለከት፡ ዝመር፤ ሹሙም፡ ከብቱን፡ ኹሉ፡ እየቆጠረ፡ ከሱ፡ በሬ፡ አጠገብ፡ ሲደርስ፡ አየና፡ «ተው፡ አያ፡ እሱ፡ የኔ፡ በሬ፡ ነው»፡ ብሎ፡ ቢጮኽ፡ አንተም፡ እዚኸ፡ ኑረኻልን፡ ብሎ፡ ከጎተራው፡ ውስጥ፡ ጎተተና፡ አውጥቶ፡ ወሰደው፡ በለፈለፉ፡ ባፍ፡ ይጠፉ፡ (ጳጳሩ፡ ሥዕል)

ቆቅ ። ቆቅና፡ ደሮ፡ እጅግ፡ ይዋደዱ፡ ነበር፤ ከፍቅሬታውም፡ ብዛት፡ የተነሣ፡ ማኅበር፡ ሊጠጡ፡ ነገሩን፡ ቁረጡ፡ መዝሙሪያውም፡ ማኅበር፡ በቆቅ፡ ደረሰ፤ ማኅበሩም፡ በኅዳር፡ ወር፡ ውስጥ፡ ስለ፡ ኾነ፡ ደሮ፡ ተጠርቶ፡ ወደ፡ ቆቅ፡ ቤት፡ (ወዳረኽ)፡ ወጣ፡ ለደባላውና፡ የሰንደዉና፡ የገብሱ፡ የባቂላውና፡ ያተሩ፡ የማከላውም፡ እሸት፡ ተሰናድቶ፡ (ጎምርቶ)፡ ነበርና፡ እንዳፈቀዳቸው፡ ሲጋበዙ፡ (ሲተከትኩና፡ ሲጠረጥሩ)፡ ዋሉ፤ በመሸም፡ ጊዜ፡ እጅግ፡ በለሰለሰ፡ ገርሣ፡ ውስጥ፡ ተኝተው፡ ዐደሩ፡ በማግስቱም፡ ምላቸውን፡ በጧት፡ ተጋበዙና፡ ደሮ፡ ወደ፡ ቤቱ፡ ሄደ፡ ከዚኸም፡ በኋላ፡ የደሮ፡ ማኅበር፡ በደርስ፡ ቆቅ፡ ተጠራ፤ ደሮም፡ በሚኖርበት፡ ዐጥር፡ ግቢ፡ ውስጥ፡ ባንድ፡ ፊት፡ የሰንደዉና፡ የገብሱ፡ ፍትግ፡ ባንድ፡ ፊት፡ የባቂላውና፡ ያተሩ፡ የሽንብራውም፡ ከክ፡ ተሰናድቶ፡ (ተሰጥቶ)፡ ቢያይ፡ ለማኅበሩ፡ የተሰናዳ፡ መሰለውና፡ ቆቅን፡ ደስ፡ አለው፡ ነገር፡ ግን፡ ሊበሉ፡ ወደ፡ ገበታው፡ (ወደ፡ ስጡ)፡ ዳር፡ በቀረቡ፡ ጊዜ፡ የእኸሉ፡ ባልተ፡ ቤት፡ ዕሽ፡ አለችና፡ ቅምዝምዝ፡ ብታቅመዝምዝ፡ የደሮን፡ ከንፋን፡ የቆቅን፡ እግሩን፡ መታቻቸው፡ እነሱም፡ ሸሽተው፡ ወደ፡ ጉድፍ፡ ሄዱ፤ በጉድፍም፡ ሲጭሩ፡ ቁደና፡ ከቅንቡርስና፡ ከሙኚት፡ በቀር፡ ሌላ፡ ምንም፡ አላገኙም፡ በዚያውም፡ ላይ፡ ጣይ፡ መታቸውና፡ ሳይጠግቡ፡ እያለከለኩ፡ ወደ፡ ጥላ፡ ገቡ፡ በመሸም፡ ጊዜ፡ ሆዳቸው፡ ጥቂት፡ እንኳ፡ ቡርቡጭ፡ ሳይል፡ ወደ፡ ቁጥ፡ ላይ፡ ወጥተው፡ ተኙ፡ (ሰፈሩ)፡ ከዚኸ

ም፡ በኋላ፡ እሳት፡ ነደደና፡ ጨሱ፡ ዐይናይናቸውን፡ ሲላቸው፡ አመቹ፤ እሳቱ፡ ተዳፍኖ፡ ጨሱም፡ ቢጠፋ፡ በቁጡ፡ ላይ፡ ቅንቅን፡ ነበርና፡ እስከኩለ፡ ሌሊት፡ እንቅልፍ፡ ሳያሸልባቸው፡ ቀረ፡ እኩለ፡ ሌሊትም፡ በኾነ፡ ጊዜ፡ ደሮ፡ ከንፎቹን፡ እንዘፈዘፈና፡ ኩኩሉ፡ ብሎ፡ ጮኽ፡ ቆቅም፡ እጅግ፡ ስለ፡ ገረመው፡ በዚኸም፡ ዐዳረኽ፡ ግብር፡ አለብኽ፡ አለው፡ ይባላል፡ እንዳይነጋ፡ የለምና፡ ሌሊቱም፡ በነጋ፡ ጊዜ፡ ቆቅ፡ እከከከከ፡ አለና፡ በሮ፡ ወደ፡ ቤቱ፡ ሄደ፡ ደሮ፡ የመከረኛው፡ ድኻም፡ ሳሌ፡ ነው፡ ደሮ፡ እንደዚኸ፡ ባለ፡ አኗኗር፡ ይኖርና፡ በመጨረሻው፡ ይታረዳል፡ ድኻም፡ በብዙ፡ ችግር፡ ኑሮ፡ ይሞታል፡ ቆቅን፡ ከኸል፡ ምክንያት፡ የተነሣ፡ ወጥመድ፡ ይይዘዋል፡ ስነፎችንም፡ ጠላታቸው፡ በገንዘብ፡ እያባበለ፡ እጅ፡ ያደርጋቸዋል፡ ደሮ፡ ከንፎቹን፡ ስለ፡ ምን፡ ያንዘፈዝፈል፤ የሚያውቅ፡ የለም፡ ባላገሮች፡ ግን፡ የመላእክትን፡ ክንፍ፡ ደምጥ፡ እየሰማ፡ ነው፡ ይላሉ፤ (ሕዝ፩፡ ጳጳሩ)፡ ደሮ፡ ዕንቁላላቸውን፡ ቀፍቆ፡ (ፈልፍላ)፡ ያሳደገቻቸው፡ የቆቅ፡ ገላግልቶች፡ (ጫጫቶች)፡ ከንፋቸው፡ ሲጠና፡ ቱር፡ እያሉ፡ ወደ፡ ዳር፡ ይሄዳሉ፡ ትምርትንም፡ የተማረ፡ ሰው፡ ከችግርና፡ ከጨካኞች፡ ቀንበር፡ ይድናል፡ ይወጣል፤ የመልጣልም፡ ነገር፡ ግን፡ በገላግልትነታቸው፡ ከንፋቸውን፡ ቢሰብሯቸው፡ መሰረር፡ አይችሉም፡ ትምርትንም፡ ያጣ፡ ሰው፡ ከድንቅሮናና፡ ከባርነት፡ ከግብዝነትና፡ ከመቀማት፡ ከመታለልና፡ ከመሞኘት፡ ከችግርና፡ ከድኽነት፡ አይድንም፡ ሰይ፡ ማሳደድ፡ ቢሻኽ፡ ደሮኸን፡ ለቆቅ፡ ለውጥ፡ (ጳጳሩ፡ ሥዕል)

(ሰ) — ሴት ። የሴት፡ ዐይነቷና፡ ስሕፃን፡ አራት፡ ነው፡ ይባላል፡

መዝሙር፣ ጣዝሙት፣ ኹለተኛዋ፣ ንቡት፣ ሦስተኛዋ፣ ተርቡት፤ አ
ራተኛዋ፣ ዝንቡት፣ ናት ። ጣዝማ፣ ማሯ፣ እጅግ፣ ጣፋጭ፣ ነው፤ ሞ
ጋዉም፣ የከበረ፣ የሚገኘውም፣ በጩዋ፣ ቤት፣ ነው፤ ለቀሳውና፣ ለሳል፣
ለባጭም፣ ይበጃል፣ (መድኅኒት፣ ይኸናል) ። የጣዝማ፣ ማር፣ በኹሉ፣
ስፍራ፣ አይገኝም ። ጣዝማ፣ ሰው፣ አትና(ነ)ደ(ድ)ፍም ። (ጣዝሙት)፣ ባለጃ
ያ፣ ሴት፣ የጋገረችው፣ እንጀራ፣ የጠመቀችው፣ ጠላ፣ እጅግ፣ ይጣፍጣል፣ የሠራችው፣ ወጥ፣
እጅ፣ ያስመጥጣል፤ ለሰውነትም፣ ጤና፣ ይኸናል ። የፈተሰችው፣ ድርና፣ ማግ፣ እዩኝ፣ እዩኝ፣
ይላልና፣ ሸማዉን፣ ባደባባይ፣ ማንም፣ እየተተተ፣ ያየዋል ። እሷም፣ የምትገኘው፣ ለባለድል፣
ነው ። ባሏንም፣ አንድ፣ ቀን፣ እንኳ፣ አስቀይማው፣ አታውቅም፤ ከሞት፣ በቀር፣ ከባሏ፣ የሚ
ለያት፣ የለም ። የሴት፣ ንግሥት፣ ይሉኛል፣ ይኸች፣ ናት ። ጣዝሙትን፣ ስሎሞን፣ በምሳሌው፣
ምዕ፣ ፴፩፣ ከቀጥር፣ ፲፣ እስከ፣ ፴፩፣ ሲያመስግናት፣ ስማ፣ (እይ) ። ንብ፣ የማትቀሥ
መው፣ ዕንጨት፣ የለም ። ወደ፣ ቀፎዋም፣ ስትገባ፣ ቀሥጃን፣ በጂና፣ በ
ጻራ፣ ይዘ፣ ትገባለች፤ ምንም፣ በና፣ ቢኸን፣ ከቀፎዋ፣ (ካርኬናው፣ አ
ጠገብ)፣ ያውራ፣ እራት፣ አይታጣም ። ደመናም፣ ባየች፣ ጊዜ፣ ማሯን፣
ከጻ፣ ታደርገዋለች፣ ቀፎዋን፣ ትታ፣ ወደ፣ ሌላ፣ ቀፎ፣ አትገባም፤ ቀሠ
ማም፣ ባታገኝ፣ በዱር፣ ታድራለች፤ የሰው፣ ወዝ፣ ሳይቀር፣ ትቀሥማለ
ች ። አንድ፣ ጊዜ፣ ሰውን፣ ከነደፈች፣ ኹለተኛ፣ አትና(ነ)ደ(ድ)ፍም፤ መ
ርዚ፣ ይወድቃልና ። ሥራቷም፣ እጅግ፣ የሚያምር፣ በመኸተ፣ እግዜር፣
ንብን፣ አይተክ፣ ተገዝ፣ ብሏል፣ ይላሉ፤ የሰው፣ ሥራት፣ ግን፣ በየጊዜ
ው፣ ሲበላሽ፣ ይኖራል ። የማይና(ነ)ደ(ድ)ፈውም፣ ንብ፣ ድንጉል፣ ይባ
ላል፤ ውሃም፣ ይቀዳል ። (ንቡት)፤ የማታውቀው፣ ሞያ፣ የለም፤ ወደ፣ ገበያም፣ ወጥ
ታ፣ የሚያስፈልጋትን፣ ገዝታ፣ ትመለሳለች፣ እንጂ፣ የማይፈለግ፣ ነገር፣ ይዘ፣ አትመጣም ። ም
ንም፣ ችግር፣ ቢኸን፣ ቤቷ፣ አይጉድልም፤ ከቅል፣ እቀንድ፣ እያለች፣ የባሏን፣ ጉን፣ ትጠብ
ቃለች ። የሴቱን፣ ጃያ፣ ኹሉ፣ ታጠናለች ። ባሏንም፣ በሚገባ፣ አንድ፣ ጊዜ፣ ትቁጣዋለች፣ እ
ንጂ፣ በማይገባ፣ ዘወትር፣ አትጨቀጭቀውም ። በደሃና፣ ቀን፣ ትለግሳለች፤ በክፉ፣ ቀን፣ ግን፣
ትቁጥባለች ። ባሏን፣ ትታ፣ ሌላ፣ ባል፣ አታገባም ። ወፍጮ፣ የሚፈጮና፣ ውሃ፣ የሚቀዱ፣ ገ
ረዶች፣ ትቀጥራለች ። (ስትናገርም፤ ካፋ፣ ማር፣ ይዘንባል፣ ተከንፈሯ፣ ጠጅ፤ ወይዘሮ፣ ንቡት፣
የትጋት፣ ወዳጅ) ። የሴት፣ ዐምስትያ፣ ይሉኛል፣ ይኸች፣ ናት ። ስሎሞንም፣ አስተዋይ፣ ሴት፣
ለባሏ፣ ዘውድ፣ ናት ። ብልንተኛ፣ ሴት፣ ቤቷን፣ ትሠራለች፣ ያላት፣ ንቡት፣ ነው፣ (ምሳገ፤
፱ ። ፲፱፣ ፩ ። ተርብ፣ እንደ፣ ማር፣ ዐይነት፣ ያለ፣ ታበጃለች፤ ነገር፣ ጻን፣
በውስጡ፣ ምንም፣ አይገኝበትም ። በቤቷም፣ ውስጥ፣ በያይነቱ፣ ትል፣
ይገኛል ። በመና(ን)ደፍም፣ ከንብ፣ እጅግ፣ ትከፋለች፤ መርዚ፣ ከሷ፣ አ
ይለይምና ። የተርብ፣ እንጀራ፣ የባላ፣ ውሻ፣ ክፉ፣ ይኸናል፤ እሷ፣ እን
ዴት፣ ትከፋ፣ ። (ተርቡት)፤ እንደ፣ ሴቶቹ፣ ትጋግራለች፣ ትጠምቃለች፤ ነገር፣ ግን፣ ለድግ
ሷ፣ ጣዕም፣ የለውም ። ባሏ፣ ምነው፣ እንጀራው፣ ቁጣ፣ ኸን፣ ወጡስ፣ ምነው፣ ዐልጫ፣ ኸን፣
ቢላትም፣ ብትበላ፣ ብላ፣ ባትበላ፣ ተወው፣ ትለዋለች፤ ቢመታትም፣ መልሳ፣ ትመታው፣ ይኸና
ል ። ቡኸቃዋንም፣ አታጥበው፤ ዐመዱንም፣ አትጠርገው፣ ቤቷንም፣ አታጠዳው፤ ዕቃዋንም፣
አትከድነው ። ስለዚህ፣ በድግሷና፣ በመስናዶዋ፣ ኹሉ፣ ጉድፍ፣ ይገኝበታል፣ (ይገባበታል) ።

አንድ፡ ቀን፡ ተርቡት፡ ከባሊ፡ ተጣላችና፡ ሽማግሎች፡ ታረቁ፡ ቢሏት፡ አሻፈረኝ፡ አለች ፤ ምክንያቱንም፡ ቢጠይቁኝ ፤ በመኗችን፡ አባ፡ ጨጓፊ፡ ቢገባበት፡ ጭቅጭቅ፡ ዝንብ፡ ቢገባ፡ ጭቅጭቅ ፤ አልችልም፡ ይፍታኝ፡ አለቻቸው፡ አሳዳጊ፡ የበደላት፡ ይሉኛል፡ ይኸች፡ ናት፡ ስሎሞን፡ በምሳሌው፡ ከጠበኛ፡ ሴት፡ ጋራ፡ ባንድ፡ ቤት፡ ከመቀመጥ፡ በማገር፡ አጠገብ፡ መቀመጥ፡ ይሻላል፡ ከጠበኛና፡ ከቀጡ፡ ሴት፡ ጋራ፡ ከመቀመጥ፡ በምድረ፡ በዳ፡ መቀመጥ፡ ይሻላል፡ ያላት፡ ተርቡትን፡ ነው፡ (ምሳጽ፪፡ ፱ና፡ ፲፱)፡ ዝንብ፡ ቀህሰልንና፡ መግልን፡ ደምንና፡ ዕድፍን፡ ኹሉ፡ የምትቀሥም፡ ናት፡ ያረፈችበትም፡ ነገር፡ ለሰው፡ ዐይን፡ ያጸይፋል፡ ያንዱን፡ ቀህሰል፡ ቀሥማ፡ ላንዱ፡ ታጋበለች፡ በቂላም፡ በተሰበረ፡ ጊዜ፡ አገዳው፡ ውስጥ፡ ገብታ፡ ታልቃለች፡ (ዝንቡት)፤ ያገኘችውን፡ ወንድ፡ ኹሉ፡ የምትተኛ፡ አመንዝፊ፡ ሴት፡ ናት፡ ገንዘብም፡ ከስጦት፡ ይኸ፡ ጌታ፡ ነው፡ ይኸ፡ ድኻ፡ ነው፤ ይኸ፡ ጨዋ፡ ነው፡ ይኸ፡ ባለጊ፡ ነው፤ ይኸ፡ ቁንገሮ፡ ነው፡ ይኸ፡ መጥፎ፡ ነው፡ አትልም፡ ገንዘብም፡ ብታገኝ፡ የማይረባ፡ ነገር፡ ትገዛበታለች፡ (ታሰባሸዋለች)፡ ያንዱንም፡ በሽታ፡ ወዳንዱ፡ እያስተላለፈች፡ በጨብጥና፡ በቂጥኝ፡ በብዙ፡ ዐይነት፡ ዕመም፡ ሰጧን፡ ኹሉ፡ ትፈጅዋለች፡ (ትጨርሰዋለች)፡ ወረቷም፡ ባለቀ፡ ጊዜ፡ የትም፡ ወድቃ፡ ትቀራለች፡ ባልም፡ ብታገባ፡ ቤት፡ ከማበላሸት፡ በቀር፡ ሌላ፡ ሥራ፡ የላትም፡ የሴት፡ ረኸጥ፡ ይሉኛል፡ ይኸች፡ ናት፡ ወዳጅኸን፡ ይዘኸ፡ ና፡ ቢሉት፡ ውሻጧንና፡ ቁርበቱን፡ ጠላትኸን፡ ይዘኸ፡ ና፡ ቢሉት፡ ሚስቱን፡ ይዘ፡ የሄደ፡ ሰው፡ የዝንቡት፡ ባል፡ ነው፡ ዝንቡትን፡ ስሎሞን፡ በምሳሌው፡ ፮፡ ፳-፳፮፡ የሚላትን፡ ስማ፡ (አይ)።

(ተ) — **ቴዎድሮስ** ። በዘመናችን፡ ያጤ፡ ቴዎድሮስ፡ ጭከናቸውና፡ ክፋታቸው፡ ይነገራል፡ እንጂ፡ ዕውቀታቸውና፡ እውነተኛ፡ ፍርዳቸው፡ እጅግ፡ አይነገርም፡ አይወፊም፤ አይወግም፡ ነገር፡ ግን፡ ወልደ፡ ሚካኤል፡ የሚባል፡ ደብተራ፡ በተንኮሉ፡ አእምሯቸውን፡ ሳይለውጠውና፡ ሳያጠፋው፡ እጅግ፡ የሚያስደንቅ፡ ፍርድ፡ ይፈርዱ፡ ነበር፤ ፍርዱም፡ ይኸ፡ ነው፡ የይፋት፡ አውራጃ፡ ካህናት፡ በገዛ፡ እጁ፡ ከውሃ፡ ገብቶ፡ የሞተውን፡ ሰው፡ ተዝካር፡ ስለ፡ በሉ፡ የክፉ፡ ተዝካሩ፡ ያቅራል፡ እንዲሉ፡ ተከሰሱና፡ ጐንደር፡ ሄዱ፤ እንጉሡ፡ አደባባይም፡ ቀረቡ፡ ዐጤ፡ ቴዎድሮስም፡ ነገሩን፡ በሰሙ፡ ጊዜ፡ ባብዬ፡ ሣህለ፡ ሥላሴ፡ አገር፡ የደግ፡ እረኛ፡ ስሙ፡ ማን፡ ይባላል፡ ብለው፡ ሺዎችን፡ ቢጠይቁ፡ ስሙር፡ የክፉውሳ፡ ቢሉ፡ ማጋጣ፡ ይባላል፡ አሏቸው፡ ስሙር፡ እረኛ፡ ከብቶቹን፡ ሲያግድ፡ የሰው፡ ዝፊት፡ እንዳያጠፋ፡ የሰው፡ ማሳ፡ እንዳይረገጡ፡ ተጠንቅቆ፡ ሲጠብቅ፡ ያውላል፤ ከብቶቹንም፡ ማለፊያ፡ ግጥሸና፡ ለቀም፡ ወዳለበት፡ ይወስዳቸዋል፡ በዚያዉም፡ ላይ፡ ለማምሻ፡ ዕንጨት፡ ይሰብራል፡ ለመብራትም፡ የክትክታና፡ የፍየለፈጅ፡ ግጥግጥ፡ ይገጠግጣል፤ ማታም፡ ከ

ብቶቹን፡ ነድቶ፡ ከቤቱ፡ ይገባ፡ የለምይ፡ ቢሉ፡ አዎን፡ ጃንሆይ፡ እውነት፡ ነው፡ አሏቸው፡ ማጋጣ፡ እረኛም፡ እንዳርቶ፡ ገባና፡ እንደ፡ ወሮ፡ በላ፡ ከዝላይና፡ ከጨዋታ፡ በቀር፡ ከብቶቹን፡ አንድ፡ ጊዜም፡ መለስ፡ ብሎ፡ አያያቸውምና፡ የሰው፡ ዝፊት፡ ሲበሉ፡ የሰው፡ ማሳ፡ ሲያበላሹ፡ ይውላሉ፤ በመጨረሻውም፡ ተበታትነው፡ ይጠፋሉ፡ እሱም፡ አንዱን፡ ሳይዘው፡ የትም፡ ጠፍቶ፡ ያድራል፤ ከኒኸ፡ ከኹለቱ፡ አማላጅ፡ የሚፈልገው፡ ማንኛው፡ ነው፡ ቢሉ፡ ማጋጣው፡ አሏቸው፡ ኸዚያዲያማ፡ መጣፍ፡ «ወለጸድቃንስ፡ እምግባሮሙ፡ ትሚሕሮሙ፤ ወትዔስየሙ፡ በከመ፡ ጽድቆሙ፡ እስመ፡ ለነ፡ ለጎጥኣን፡ ለእመ፡ መሐርከነ፡ ውእተ፡ አሚረ፡ ትስመይ፡ መሐፊ»፡ ይል፡ የለምን፡ የንስሐ፡ ቦታስ፡ የሚባለው፡ ለጎጥኣን፡ ነው፡ እንጂ፡ ለጸድቃን፡ ነውን፤ ጌታስ፡ «ኢመጸእኩ፡ እጸውዕ፡ ጸድቃነ፡ አላ፡ ጎጥኣነ፡ ለንስሐ»፡ ብሎ፡ የለምን፡ ስሙር፡ እረኛ፡ አማላጅ፡ ካልፈለገ፡ እንዚኸ፡ ካህናት፡ ኅጢአት፡ የለባቸውም፡ ብለው፡ በየኩላቸው፡ (ኹለተኛው፡ ፍርድ)፤ አንድ፡ ጊዜ፡ ዐጤ፡ ቴዎድሮስ፡ ዘመቻ፡ ሲሄዱ፡ ባንድ፡ አገር፡ ሰፍረው፡ ስንበቱ፤ ወታደሩም፡ በባላገር፡

ላይ ፡ ተመራ ። ከወታደሮቹም ፡ አንዱ ፡ ባንዲ
ት ፡ ድኻ ፡ ሴት ፡ ሴት ፡ ተመርቶ ፡ ነበርና ፡ ዕቅ
ፍ ፡ ደርዋን ፡ ከጫጩቶቿ ፡ ነጥሎ ፡ ዐርዶ ፡
በላባት ። በማግስቱም ፡ ንጉሡ ፡ በከብት ፡ ተቀ
ምጠው ፡ ጉዞ ፡ ሲገምሩ ፡ ያች ፡ ድኻ ፡ ሴት ፡
ጀጫጩቶች ፡ በወንፊት ፡ ይዛ ፡ ጃንሆይ ፡ እ
ግዚኣር ፡ ያሳይዎ ፡ ክርስቶስ ፡ ያመልክታል ፤ እ
ኔ ፡ ባሪያዎ ፡ ሴትኛ ፡ ዐዳሪ ፡ ድኻ ፡ ስለ ፡ ኾን
ኾኑ ፡ አንዲት ፡ ደሮ ፡ ነበረችኝና ፡ እሷን ፡ እያ
ረባኹ ፡ ያመት ፡ ልብሴንና ፡ የለት ፡ ጉርሣን ፡
ችላኝ ፡ ትኖር ፡ ነበር ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ትላንትና ፡
አንዱ ፡ ወታደር ፡ ዐርዶ ፡ በላባች ፡ አስችና ፡ ጮ
ኸች ። እሳቸውም ፡ የኔ ፡ እሸክር ፡ እንኳን ፡ ይ
ሮና ፡ በፊስ ፡ ዐርዶ ፡ ቢበላ ፡ ምናለበት ፡ ብለ
ው ፡ በቶሎ ፡ አስጠሩት ፤ እሱም ፡ በመጣ ፡ ጊ
ዜ ፡ በፊም ፡ ዐርደኸ ፡ ብትበላ ፡ ግድ ፡ የለም ፤
ብቻ ፡ እውነቱን ፡ ንገረኝ ፡ ቢሉት ፡ ማድረጉን ፡
አመኔ ። ቁማጣ ፡ ቁመጥማጣ ፡ ኸዚያዲያማ ፡
እነዚኸ ፡ ጫጩቶች ፡ እናታቸው ፡ ሙታባቸ
ው ፡ ታ(ዐ)ቅፎ ፡ የሚያሳድጋቸው ፡ የለምና ፡ ያ
ሳዝናሉ ፤ ብርድና ፡ ችጋርም ፡ ይገድላቸዋል ።
ንግማ ፡ እናታቸው ፡ ዘንድ ፡ ይብላቸው ፡ እና
ታቸው ፡ ት(ታ)ቀፋቸው ፡ አሉና ፡ በከብት ፡ ተ
ቀምጠው ፡ እንደ ፡ ቆሙ ፡ ጀጫጩቶች ፡ አሲ
ጡት ። ለድኻዎም ፡ ገንዘብ ፡ ሰጧት ። ሌላም ፡
የሰሎሞንን ፡ ፍርድ ፡ የሚመስል ፡ ብዙ ፡ ፍር
ድ ፡ አላቸው ። የሠሩት ፡ ኀጢአት ፡ ኹሉ ፡
ኢትዮጵያን ፡ አንድ ፡ በማድረጋቸው ፡ ይሰረይ
ላቸዋል ፤ ለደብተራ ፡ ወልደ ፡ ሚካኤል ፡ ይብላ
ኝለት ፡ እንጂ ። ሲፎክራም ፡ ዘራፍ ፡ መደሳው ፡
ካሳ ፡ ያበኛ ፡ ባል ፡ የየሩሳሌም ፡ ውሽማ ። መይ

ሳው ፡ ካሳ ፡ ባጭር ፡ ታጣቂ ፤ ዘመድ ፡ ከዘመ
ድ ፡ አደባላቂ ፡ ይሉ ፡ ነበር ፡ ይባላል ። እጅግ ፡
የሚያስፈሩ ፡ ፳(፮)ባሎች ፡ ነበሯትና ፡ ከነዚያ ፡
አስጥለው ፡ ስለ ፡ ወሰዷች ፡ በንድም ፡ እንድት
ረጋ ፤ ለጠላቷም ፡ አንድ ፡ ኹና ፡ እንድትመክ
ት ፡ ስላደረጓት ፡ ላበኛ ፡ በውነት ፡ ባሏ ፡ ናቸው ።
ቱርክን ፡ ወግቼ ፡ ኢየሩሳሌም ፡ አገሬን ፡ እስለ
ቅቃለኹ ፡ ስላሉ ፤ ታጣቂ ፡ ብሎ ፡ ፈረሰ ፡ ካሳ ፡
ብሎ ፡ ስም ፡ ዐርባርብ ፡ ይሸበራል ፡ ኢየሩሳሌ
ም ። እኔም ፡ ጌታ ፡ አይደለኹ ፡ አንተም ፡ ሎ
ሌ ፤ የየሩሳሌም ፡ ሰው ፡ ካልጫነ ፡ በርበሬ ፡ ይ
ባል ፡ ነበር ። ባገራችን ፡ እንዳጤ ፡ ቴዎድሮስ ፡
ዝናው ፡ የደሰ ፡ ደሰ ፡ ያለው ፡ ንጉሥ ፡ ከሳቸ
ው ፡ በፊት ፡ አልነገሠም ። ጳጳሳቸውንም ፡ የ
ውጪ ፡ አገር ፡ ስዎች ፡ የጠላቶቻቸው ፡ ስላይ
ና ፡ መሪ ፡ መኾኑን ፡ ሰላወቁ ፡ አበረው ፡ ገደሉ
ት ። ከንግሊዝ ፡ አገር ፡ የሚመጣውን ፡ ደብዳ
ቤ ፡ በማሰሮ ፡ መሸፈኛ ፡ ውስጥ ፡ እያደረገ ፡ ለ
ታሰሩት ፡ እንግሊዞች ፡ ያቀብል ፡ ነበርና ። አበ
ኸንና ፡ ግብጥን ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ያፋቀ
ረ ፡ ይኸ ፡ ይኸናል ። ዕንጨት ፡ ሳይቁረጥ ፡
ቤት ፡ አይሠራምና ፡ የኢትዮጵያን ፡ ደንድነት ፡
ቤቷን ፡ ሲሠሩ ፡ ብዙ ፡ ዕንጨት ፡ ዐንገት ፡ ቁ
ረጡ ፤ ብዙ ፡ ደም ፡ ውሃ ፡ አፈሰሱ ። እንዳይገ
ባብን ፡ ዝናብ ፡ ጠላት ፡ አለመያዛቸው ፡ ክፍክ
ፋት ። የንጸነት ፡ ከዳን ፡ ጉልላት ፡ በገዛ ፡ እጃ
ቸው ፡ መሞት ። አገራችን ፡ ብዙ ፡ የብረት ፡
ቀንበር ፡ ተሸክማ ፡ ነበርና ፡ ያንን ፡ ኹሉ ፡ የሰ
በሩላት ፡ ዐጤ ፡ ቴዎድሮስ ፡ ናቸው ። ይኸው
ም ፡ ብላቴን ፡ ጌታ ፡ ሳሩይ ፡ በጣፋት ፡ በሕይ
ወት ፡ ታሪክ ፡ ይታወቃል ።

ቅኔ ፡ (ዋዜማ) ።

መድኅኔ ፡ ዓለም ፡ ቴዎድሮስ ፡

በፈቃድ ፡ ርእሱ ፡ ዘሞተ ፡ ወተመጠወ ፡ ኩነኔ ፡

ለእለ ፡ ተዘርወረ ፡ በብዙኅ ፡ ኩርባኔ ፡

አባግዐ ፡ በቀል ፡ ወቂም ፡ መሳፍንተ ፡ ኅሊፍ ፡ ምጣኔ ፡

አስተጋብአሙ ፡ ደርገ ፡ ወአሐተኔ ።

ወዳግመ ፡ ወሰነ ፡ ውሳኔ ።

(ጳጢያ ፡ ሥዕል)

ክፍል ፡ ፱ ።

ምዕራፍ ፡ ፯ ።

በጦር ፡ ተማሪ ፡ ቤት ፡ ባደባባይ ፡ ወንዝ ፡ የሚዘመር ፡ የወግዳ ፡ ግጥም ፡ ይኸ ፡ ነው ።

አባራሪው፡ ጉበዝ፡ የነበር፡ ለምድ፡ ለብሶ፡ በደም፡ የተነከረ፡ ጉራደጢን፡ በቀኙ፡ ጣምራ፡ ጦሩን፡ በግራው፡ ይዞ፡ ባርበኞቹ፡ መኻከል፡ ቁሞ፡ እንዲኸ፡ ይላል ።

መሸሽ፡ መሸሽ፡ መሸሽ፡ የለመደ፡ በመጫኛም፡ ቢያስሩት፡ ሄደ፡ እየጉመደ ።

ስመጎ፡ ኸረረት፡ ያለሽ፡ ዕዳሪ፡

መኙ፡ ትቀሪያለሽ፡ ሳትሞከሪ ።

ስመጎ፡ ኸረረት፡ ያለሽ፡ አሞራ፡

ሥጋጤን፡ በልተሽ፡ ለምዳን፡ ዐደራ ።

ስመጎ፡ ኸረረት፡ ካቡ፡ ስምንት፡

ያንን፡ ሳይዘለው፡ ሚስት፡ ዐፍፍለት ።

ስመጎ፡ ኸረረት፡ ያልተወላዳ፡

ሚስት፡ አይፍለት፡ አህያ፡ ይንዳ ።

ወይ፡ ግደልላት፡ ወይ፡ ሙትላት፡

የፈሪ፡ ወዳጅ፡ አታስኛት ።

የፈሪ፡ ወዳጅ፡ ታስታውቃለች፡

አፋፍ፡ ላይ፡ ቁማ፡ ታመነታለች ።

የጉበዝ፡ ወዳጅ፡ ታስታውቃለች፡

እመኸል፡ ገብታ፡ በለው፡ ትላለች ።

ይወለድና፡ ቂጠ፡ ሰፋፊ፡

ያባቱን፡ ምድር፡ ወሰን፡ አስገራ ።

ይወለድና፡ ቂጠ፡ ሰፋፊ፡

ከናቱ፡ ጋራ፡ ጉመን፡ ዘራፊ ።

ይወለድና፡ ኮባ፡ መሳሳይ፡

ለጋለሞታ፡ ይኸናል፡ ሲሳይ ።

ውረድ፡ እንውረድ፡ ተባባሉና፡

አስደበደቡት፡ አፋፍ፡ ቆሙና ።

የወግዳ፡ ጉበዝ፡ ስሙ፡ ደንቂፊ፡

ይደበደባል፡ ቁሞ፡ እንደ፡ በፊ ።

ወደት፡ ሄዱና፡ አባት፡ በሮቹ፡

ፈሩናጠፋት፡ ወይፋፍኖቹ ።

የጥጃ፡ ሣሩ፡ መምሬ፡ ማምሻ፡

ወዲኸ፡ በዳዊት፡ ወዲኸ፡ በጋሻ ።

በላይኛኸ፡ ቶራ፡ እሱ፡ ባልነበር፡

ሰው፡ እንደ፡ በፊ፡ ይታረድ፡ ነበር ።

ከጫጫ፡ ወንዝ፡ ዠምሮ፡ እስከ፡ ደንጊያ፡ ከምር፡ ድረስ፡ በራስ፡ ጉበና፡ መሪነት፡ ድፍን፡ የጋላን፡ ቤት፡ ኹሉ፡ የከፈተች፡ ደኸች፡ ትውልድ፡ ናት ። ያገሪቱም፡ የፈረስ፡ ስጃ፡ በራስ፡ ጉበና፡ ቋንቋ፡ ወሬና፡ ይባላል፡ ጦር፡ ማለት፡ ነው ። (ሠንጋ፡ ምት)

እነሩስ፡ ጉበና፡ ባቀኑት፡ አገር፡

ቀኛዝማች፡ ግራዝማች፡ ይባሉ፡ ዠመር ።

ጉበና፡ አባ፡ ጥጉ፡ ሆድኸን፡ አይባሰው፡ ወትሮም፡ ልማድኸ፡ ነው፡ እያቀናኸ፡ ለሰው ።

ያመ፡ ሠላሳ፡ ለት፡ ጉበና፡ ባይጠና፡

ይካፈሉን፡ ነበር፡ እነቱፋ፡ ሙና ።

መኙ፡ አገለገለ፡ ጉበና፡ በልግም፡

የንጉሥ፡ አገር፡ ታሞ፡ እየዘረ፡ ሲያግም ።

የሚሰጡት፡ ቢያጡ፡ ከድፍን፡ አበሻ፡

ለፊጉኤል፡ ሰጡት፡ የጉበናን፡ ጋሻ ።

ጉበና፡ ጉበና፡ ጉበና፡ ጉበና፡ ራስ፡ ጉበና ።

ምዕራፍ፡ ፩ ።

የተማሪ፡ ቤት፡ ግጥም ።

ተማሪ፡ በሞተ፡ በሰባት፡ ሳመቱ፡

ተምሮ፡ ይመጣል፡ ትላለች፡ እናቱ ።

ተማሪ፡ ሊጥፍ፡ ቀስተኒቻ፡ ይሻል፡

መቃብር፡ ዐጉል፡ ነው፡ ቀለም፡ ያበላሻል ።

አፈር፡ መልሱ፡ እንጂ፡ ደንጊያ፡ ለምናችኹ፡

የቀለም፡ ቀንድ፡ ነው፡ ትሰብሩታላችኹ ።

በተማረው፡ ድጓ፡ በጣፈው፡ ግንዛት፡

ድረስ፡ ድረስ፡ አሉት፡ ግባተመሬት ።

አብ፡እሳት፡ ወልድ፡እሳት፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እሳት፡

ቂስ፡ እንደት፡ ይሞታል፡ ጉማን፡ ሲቀድሳት ።

አገሩ፡ ደብረ፡ ብሬን፡ ታቦቱ፡ ሥላሴ፡

ዳዊቱን፡ ጨርሶ፡ ገብቷል፡ እቅዳሴ ።

ዳዊቱም፡ ይላላ፡ ይኔይስ፡ ታምኖ፡

ባልንጀራ፡ ሲሞት፡ ይሄዷል፡ መንኖ ።

ዳዊቱም፡ ይላላ፡ አኮኑ፡ አኮኑ፡

ሰጧ፡ በሰው፡ ነገር፡ ምነው፡ መኩንን ።

ክፍል፡ ፩ ።

ምዕራፍ፡ ፪ ።

ዐደራ ። ከዚኸ፡ ቀጥላችኹ፡ የውጪ፡

አገር፡ ቋንቋ፡ ለመማር፡ እንደምትተጉ፡ የግእዝንም፡ ቋንቋ፡ መማር፡ እንድትወዱ፡ ዐደራ፡

እላችኋለኹ ። ስለ፡ ምን፡ ብትሉ፡ በውጪ፡

አገር፡ ቋንቋ፡ የተማራችኹትን፡ ጥበብና፡ ዕውቀት፡ የግእዝ፡ ቋንቋ፡ ካለወቃችኹ፡ ወዳማርኛ፡ በቀጥታ፡ መተርጎም፡ አትችሉምና ።

አንክሮ ። ግእዝ፡ ቋንቋ፡ ላወቀው፡

ሰው፡ ዋይ፡ ርቀቱ፡ ምስጢር፡ የሚያናግረው ።

ዋይ፡ ቅኔው፡ ከደስታ፡ ኹሉ፡ የሚበልጠው ።

ዋይ፡ ዜማው፡ ሙዚቃ፡ የማይፈለገው ። ዋ

ይ፡ ትዳሴው፡ ጥይ፡ መጥሥዕቱ፡ ጥይ፡ ዝማ
ፊው፡ ልብ፡ የሚመሥጠው።

ምስክር። ትምርት፡ ተምራችኹ፡ ስ
ትጨርሱ፡ የምትቀበሉት፡ ምስክር፡ ይኸ፡ ነ
ው። ጃኛ፡ አረቂ፡ አስመጣጣት፤ ያረቂ፡ መጣ
ጥ፡ ኸያ፡ ሰው፡ ሲገድል፡ አይቻለኹና። እና
ንተም፡ ብዙ፡ ሲገድል፡ አይታችኋል፡ (ታያ
ላችኹ)። አእምሮ፡ የተባለውንም፡ ያን፡ ትል
ቁን፡ ሰው፡ ይገድለዋል። ጃኛ፡ ስጃፊን፡ መ
ጥላት፤ ስጃፊ፡ በነፍስ፡ ባይኩንን፡ በገንዘብ፡

ምክንያት፡ በሥጋ፡ ይኩንናልና። ጃኛ፡ ያገራ
ችኹን፡ ፈደልና፡ ቋንቋ፡ ባትማሩ፡ የውጪ፡
አገር፡ ቋንቋ፡ አለመማር። ጃኛ፡ ስላገራችኹ፡
ዐባባችኹን፡ ካለፉት፡ ሰዎች፡ እንደ፡ ብላታ፡
ገብረ፡ እግዚሐር፡ እንደ፡ ነጋድራስ፡ ገብረሐ
ት፡ ማድረግና፡ እነሱ፡ የጣፉትን፡ መጣ፡ ዘ
ወትር፡ ማንበብ፡ ነው። እነዚኹ፡ ኹለት፡ ነ
ቢያት፡ ብናደርገው፡ ጥቅም፡ ባናደርገው፡ ጉ
ዳት፡ የሚኾንብንን፡ ወደ፡ ፊትም፡ ባገራች
ን፡ ላይ፡ የሚመጣውን፡ ኹሉ፡ ጥፈው፡ ት
ተውልን፡ ሂደዋልና። (ዐደራ)።

መ ወ ድ ስ ።

ጃንሆይ፡ መጻሕፍትን፡ ስለ፡ ማሳተማቸውና፡ በየቀኑ፡ ለድኾች፡ ምሳ፡ ስለ፡ ማብላታቸው።

አካዝያስ፡ ከነ፡ ጽልመተ፡ መጽሐፍ፤

ወነዌ፡ ባዕል፡ መሠረተ፡ ሥሥዕት፡ ይሰመይ።

ኅይለ፡ ሥላሴስ፡ ካህን፡ ገብሬ፡ ሠናይ፡

ማኅቶት፡ ለመጻሕፍት፤

ወጽጋብ፡ እንበለ፡ አድልዎ፡ ለኩሉ፡ ነዳይ።

ናፖሊዮንሂ፡ ንጉሠ፡ ኅይለ፡

ዕቦየ፡ ኅይሉ፡ ያጠይቅ፡ ዲበ፡ ዘመንግሥቱ፡ ንዋይ፡

ይብል፡ ተለቂሐ፡ ወርቀ፡ ቃለ፡ ዳዊት፡ ነቢይ፡

በምድር፡ ናፖሊዮን፡ ወእግዚአብሔር፡ በሰማይ።

ባሕቱ፡ ኅሊፎ፡ ወሰነ፡ ዘናፖሊዮን፡ ቀላይ፡

ኅይለ፡ ሥላሴ፡ በዲበ፡ ምድር፡ ውኅይለ፡ ሥላሴ፡ በሰማይ፡ ላይ፡

ለዓለመ፡ ዓለም፡ ይነግሥ፡ እምቅድመ፡ ካሌብ፡ ፀሐይ።

(ኅይለ፡ ሥላሴ፡ በዲበ፡ ምድር፡ ውኅይለ፡ ሥላሴ፡ በሰማይ፡ ላይ)

ያማርኛ፡ መወደስ I — ልዑል፡ ራስ፡ መኩንን፡ ትግሬ፡ ሳሉ፡ ከየሩሳሌም፡
በኪዳነ፡ ወልድ፡ እጅ፡ ተጥፎ፡ ባባ፡ ወልደ፡ ገብሬል፡ እጅ፡ ወዳዲ፡ ከተማ፡ የተላከ።

ፈረስኸ፡ በእግር፡ የዳመጠውን፡

አየነደፍክለት፡ በቀስት፡ ያመለምላል፡ ጐራዴኸ።

ራስ፡ መኩንን፡ ገደል፡ ሰው፡ የማይደፍርኸ፤

ምኒልክ፡ አዳምን፡ በገነት፡ ሰልፍ፡

ይቀድመዋልና፡ ፈያታይ፡ እግርኸ።

በሚታበዩትም፡ ጠላቶችኸ፡

ያዘንምበቸዋል ፡ እሳት ፡ ኤልያስ ፡ ሰናድርኽ ።

ጣሊያንንሂ ፡ የማሸላ ፡ እሸት ፡ እንድታበላው ፡ ጠብሰኽ ፡

ምኒልክ ፡ ያ ፡ ደገኛ ፡ ይመጣልና ፡ ወደ ፡ ቤትኽ ።

አምጥተኽ ፡ ቈየው ፡ በፊት ፡ ራስ ፡ ራሱን ፡ ቈርጠኽ ።

አገዳውንስ ፡ ይመጡታል ፡ እየሰበሰሩ ፡ አሸከሮችኽ ።

«ወኩሎ ፡ ዘተብህለ ፡ በእንተ ፡ አብ ፡ ርቱዕ ፡ ያምጽኡ ፡ ኀበ ፡ ወልድ ፤ እስመ ፡ ዘይገብር ፡ አብ ፡ ወልድኒ ፡ ከያሁ ፡ ይገብር ፡ በአምሳሉ ፤ ወዘየዐቢ ፡ ግብረ ፡ ህለዎ ፡ ያርኢ ፡ ለኩሉ ፡ በጽንዑ ፡ ኀይሉ» ።

ዓዲ ፡ መወድስ ፡ ካልእ ፡ በእንተ ፡ መቅበርቱ ፡ ወተዝካረ ፡ ሞቱ ፡ ለዝንቱ ፡ ልዑል ፡ እምልዑላን ፡ ወርእሰ ፡ ርኡሳን ፡ ዘቡሩክ ፡ ዝክሩ ፡ እምንእሱ ፤ ወቡሩክ ፡ ዘርዑ ፡ ወፍሬ ፡ ከርሡ ።

ሚካኤል ፡ ቤትከ ፡ ቤተ ፡ አብርሃም ፡

እስመ ፡ እምትካት ፡ ውእቱ ፡ ማኅደረ ፡ ፈላሲ ፡ ወነግድ ።

ወድንግለ ፡ ሙሴ ፡ ፍቅርክ ፡ እመ ፡ ወልደ ፡ አምላክ ፡ ዋሕድ ፤

አመ ፡ ዕለተ ፡ ሞት ፡ ወሊዶታ ፡

ጥብሉለ ፡ እስመ ፡ አስከበዩ ፡ ውስተ ፡ ዝ ፡ ዐጸድ ።

ሕገ ፡ ሰብእናሁ ፡ ከመ ፡ ታግህድ ፡

ለተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ ዮሴፍ ፡ አበ ፡ ብዙኃን ፡ ውሉድ ።

እግረ ፡ ፀርሂ ፡ መቃብሪሁ ፡ ከመ ፡ ኢይካድ ፡

መብረቅ ፡ እምየማንክ ፡ ወእምፀጋምክ ፡ ነገድንድ ።

ወኀይለ ፡ ሥላሴ ፡ ዐይንክ ፡ ዐይነ ፡ ርግበ ፡ ሰማይ ፡ ውዳድ ፡

ለምድረ ፡ አሕዛብ ፡ ይኔጽራ ፡ ወይሬስያ ፡ ከመ ፡ ትርዐድ ።

፲፱፻፳፭ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ግንቦት ፡ ፲፪ ።

ኪ ፡ ወ ፡ ክ ።

ይኸ : በዚች : መጣፍ : ውስጥ : ያለ : ተረትና : ምሳ
 ሌ : አለጥፈት : ከነበሩት : ከጥንት : ፈላስፎች : አባቶቻች
 ን : ቃል : በቃል : ሲያያዝ : የመጣ : ነው : አስቀድሞ : በ
 ግእዝ : ነበር : ግእዝ : በደከመ : ጊዜ : ወዳማርኛ : ገብቷል ።

አባቶቻችንም : ያገር : ፍቅርን : ሲያስተምሩ : ዝንጀሮ
 ን : እጁን : እግሩን : ቂጡን : ኹለንተናውን : እሾክ : በወጋ
 ው : ጊዜ : ወዳጆቹ : አስቀድመን : የትኛውን : እናውጣል
 ክ : በሌላት : መቀመጫዬ : ይብሳል : አለ : ይላሉ ። ስለ :
 ሃይማኖትም : የት : ላይ : ተቀምጠኸ : እግዚርን : ታሚያ
 ለኸ : ብለዋል ። እንኳያስ : አገር : (ምድር) : በግዜር : እ
 ጅ : ከክነች : አገሩን : (ወገኑን) : የወደደ : እግዚርን : አመ
 ነ : (፩ዮሐ : ፫ : ፲፭ : ፲፮ ። ፬ : ፳ : ፳፬) ። ግብዝነትን : ለ
 ማጥፋት : ፍጹም : ፍቅርንም : ለማስፋት : እንዳገሩ : ይኖ
 ሩ ፤ እንደ : ወንዙ : ይሻገሩ ። ስላንድነት : ድር : በያብር :
 አንበሳ : ያስር ። ስለ : ጥበብ : ከብዙ : ጉልበት : ጥቂት :
 ብልጎት ። ንጉሥንም : ስለ : ማክበር : እንደ : ንጉሡ : አገ
 ንብሰ : ብለዋል ።

ባጋጂ : ገጽ : ከ፴፫ኛው : መሥመር : ጫፍ : ተረቦቶ : የቀረ :
 የስሯጽ : መዝሙሪያ : ቃል ።

ባለታሪኩ : ሎንቦ : ቢዮ ፣ ሐበሾች : ከሮምና : ካርመን : ጋራ : ኹነው ፣
 ከመቃብሩ : ውስጥ : ገብተው ፣ ብርሃን : ማውጣታቸው : የቀረበትን ፣ ጊዜ ፣
 ለይቹ ፣ አላወቅኩትም ፣ ያለው ፣ በጎንደሮች : መንግሥት : ፍጻሜ : ዘመን ፣
 መሳፍንት ፣ ሲዝመር ፣ ያን ፣ ጊዜ ፣ እንደ ፣ ሸነ ፣ ርግጡ ፣ ታውቋል ፤ ይኸው
 ም ፣ ባ፲፮፻፸፯ ፣ ሣ ፣ ም ፣ ወይም ፣ ኹ፬ ፣ ይኸፍል ። ከዚያ ፣ ወዲክ ፣ የዴር ፣
 ሥልጣን ፣ በታ ፣ በፋቱና ፣ ክብሩ ፣ እያነሰና ፣ እየተቀነሰ ፣ ሂዶ ፣ በሙ ፣ ብቻ ፣
 ቀርቷል ። ምክንያቱም ፣ በወዲያ ፣ በወዲክ ፣ እስላም ፣ አብቶ ፣ መንገዱ ፣ ተዘ
 ግቶ ፣ ከዚክ ፣ የሚሄድ ፣ ሰው ፣ ስለ ፣ ታጣና ፣ በዚያም ፣ ያሉትን ፣ ጣፁን ፣ የ
 ሚባል ፣ ወረርሽኝ ፣ በሽታ ፣ ባገር ፣ ገብቶ ፣ ስለ ፣ ፈጃቸው ፣ ነው ፣ ይባላል ።

